

Dôvodová správa k návrhu zákona č. 465/2002 Z.z.

Všeobecná časť

Návrh zákona o skupinových výnimkách zo zákazu dohôd obmedzujúcich hospodársku súťaž a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa predkladá predovšetkým za účelom ďalšieho doladovania práva Slovenskej republiky s právom Európskej únie v oblasti ochrany hospodárskej súťaže. Hlavným cieľom návrhu zákona je pretransformovať do slovenského právneho poriadku úpravu skupinových výnimiek pre určité kategórie dohôd obmedzujúcich súťaž, tzv. block exemptions.

Prvé úpravy v oblasti skupinových výnimiek boli do práva Európskej únie prijaté po roku 1965 a tieto boli postupne novelizované a nahradzované novými. V súčasnosti sú v platnosti tieto nariadenia komisie upravujúce skupinové výnimky v rámci Európskej únie:

- nariadenie komisie (ES) č. 2790/1999 o použití článku 81 (3) Zmluvy na kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov
- nariadenie komisie (EHS) č. 1475/95 o použití článku 85 (3) Zmluvy na určité kategórie dohôd o distribúcii a údržbe motorových vozidiel
- nariadenie komisie (EHS) č. 240/96 o použití článku 85 (3) Zmluvy na určité kategórie zmlúv o prevode technológií
- nariadenie komisie (ES) č. 2658/2000 o použití článku 81 (3) Zmluvy na kategórie dohôd o špecializácii
- nariadenie komisie (ES) č. 2659/2000 o použití článku 81 (3) Zmluvy na kategórie dohôd o výskume a vývoji
- nariadenie komisie (EHS) č. 3932/92 o použití článku 85 (3) Zmluvy na určité kategórie dohôd, rozhodnutí a zosúladených postupov v sektore poisťovníctva
- nariadenie komisie (ES) č. 823/2000 o použití článku 81 (3) Zmluvy na určité kategórie dohôd, rozhodnutí a zosúladených postupov medzi linkovými prepravnými spoločnosťami.

Všetky tieto nariadenia sú transponované do predkladaného návrhu zákona.

Návrh zákona obsahuje okrem uvedenej úpravy skupinových výnimiek zo zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž v Čl. I, tiež novelizáciu zákona č. 136/2001 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 136/2001 Z.z.,“). Predmetom novelizácie je predovšetkým úprava zjednodušeného konania pri posudzovaní koncentrácií so zanedbateľným dopadom na trh a niektoré ďalšie úpravy ktorých potreba vyplynula z doterajšej, aj keď krátkej aplikácie v súčasnosti platného zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Návrhom zákona sa tiež v menšom rozsahu novelizuje aj zákon č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov, zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov a zákon č. 18/1996 Z.z. o cenách v znení neskorších predpisov.

Právna úprava skupinových výnimiek v návrhu zákona obsahuje vymedzenie podmienok, pri splnení ktorých sa zákaz podľa § 4 ods. 1 zákona č. 136/2001 Z.z. nevzťahuje na určité kategórie dohôd obmedzujúcich súťaž (dohôd vertikálneho charakteru, dohôd o distribúcii a údržbe motorových vozidiel, dohôd o špecializácii, dohôd o výskume a vývoji,

dohôd o poskytnutí technológie, dohôd v oblasti poisťovníctva a dohôd v oblasti námornej prepravy). V zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 136/2001 Z.z. sú zakázané dohody a zosúladené postupy podnikateľov, ako aj rozhodnutia združení podnikateľov, ktoré majú za cieľ alebo môžu mať za následok obmedzovanie súťaže, ak zákon neustanovuje inak. Ustanovenia týkajúce sa jednotlivých kategórií dohôd obmedzujúcich súťaž predovšetkým vymedzujú, aké inak obmedzujúce dojednania sú vyňaté spod zákonného zákazu a aké dojednania v takýchto dohodách obmedzujúcich súťaž byť obsiahnuté nesmú. V prípade, že dohoda obmedzujúca súťaž obsahuje určité v návrhu zákona presne vymedzené dojednania, ktoré sú zakázané, takáto dohoda obmedzujúca súťaž nemôže požívať výhodu skupinovej výnimky a je celá alebo jej časť zakázaná a neplatná. I v takomto prípade podnikateľ môže požiadať úrad o udelenie individuálnej výnimky za predpokladu splnenia zákonom stanovených podmienok (§ 6 ods. 3 zákona č. 136/2001 Z.z.).

Dohody obmedzujúce súťaž, ktoré sú predmetom skupinových výnimiek, sú vertikálneho charakteru a horizontálneho charakteru. Návrh zákona obsahuje skupinovú výnimku pre dohody obmedzujúce súťaž vertikálneho charakteru v zmysle ktorého sa táto úprava vzťahuje na všetkých podnikateľov ktorí uzatvorili dohodu obmedzujúcu súťaž, pričom podnikatelia, ktorí ju uzatvorili každý podniká na účely takejto dohody obmedzujúcej súťaž na inej úrovni výrobného alebo distribučného reťazca a takáto dohoda obmedzujúca súťaž sa týka podmienok za ktorých títo podnikatelia môžu nakupovať, predávať alebo opätovne predávať výrobky alebo služby. Dohodami obmedzujúcimi súťaž vertikálneho charakteru sú aj dohody v oblasti distribúcie a údržby motorových vozidiel a dohody o poskytnutí technológie. Dohodami obmedzujúcimi súťaž horizontálneho charakteru sú dohody v oblasti výskumu a vývoja, v oblasti špecializácie, v oblasti námornej prepravy a v oblasti poisťovníctva. Tieto dohody obmedzujúce súťaž sú uzatvárané medzi navzájom si konkurujúcimi podnikateľmi (napr. výrobca a výrobca).

Právna úprava skupinových výnimiek nebola nikdy súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky a ani v súčasnosti v právnom poriadku nie je. Na základe zákona však podnikateľovi môže byť na jeho dohodu obmedzujúcu súťaž rozhodnutím Protimonopolného úradu SR udelená individuálna výnimka. Podľa § 6 ods. 3 zákona č. 136/2001 Z.z. môže podnikateľ požiadať úrad, aby tento rozhodol, že zákaz sa nevzťahuje na jeho dohodu obmedzujúcu súťaž, ak táto spĺňa súčasne v zákone uvedené štyri podmienky. Táto výnimka sa vzťahuje na dohodu obmedzujúcu súťaž len na čas uvedený v rozhodnutí. Inštitút individuálnej výnimky v tomto znení bol do nášho právneho poriadku zavedený už zákonom č. 121/2000 Z.z., ktorým sa menil a doplňal zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 188/1994 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení zákona č. 240/1998 Z.z., ktorý bol účinný od 13.4.2000 až do nadobudnutia účinnosti nového zákona v máji 2001. Prax preukázala, že uvedené podmienky spĺňajú určité typy, resp. skupiny dohôd a preto môžu byť vyňaté spod zákazu. Na tomto predpoklade je založený aj princíp skupinových výnimiek. Skupinové výnimky predstavujú takú právnu úpravu, na základe ktorej, ak dohody obmedzujúce súťaž spĺňajú presne v zákone definované podmienky, sú automaticky vyňaté spod zákazu bez povinnosti ich oznámenia úradu. Pre podnikateľov predstavujú právnu istotu porovnateľnú s individuálnou výnimkou, ktorú udeľuje úrad.

Prijatie právnej úpravy skupinových výnimiek vyplýva zo záväzkov Slovenskej republiky v rámci prístupového procesu k Európskej únii. Pôvodne bolo zámerom Protimonopolného úradu SR vypracovať a predložiť návrhy ôsmich nariadení vlády (tzv. aproximačných), avšak z dôvodu, že v rámci legislatívneho procesu v Národnej rade Slovenskej republiky bolo vypustené z vtedajšieho návrhu súčasného zákona č. 19/2002 Z.z. ktorým sa ustanovujú podmienky vydávania aproximačných nariadení vlády SR ustanovenie,

na základe ktorého by bolo možné vypracovať takéto nariadenia pre oblasť hospodárskej súťaže a to z dôvodu, že podľa čl. 55 ods. 2 Ústavy SR podrobnosti v súvislosti s ochranou hospodárskej súťaže má upraviť zákon, bolo potrebné vypracovať tento návrh zákona.

Prijatie právnej úpravy skupinových výnimiek prinesie značné administratívne odbremenenie úradu, nakoľko podnikatelia si sami posúdia svoje dohody, resp. zosúladené postupy, či rozhodnutia orgánov združení podľa kritérií a pravidiel upravených v zákone z hľadiska, či sú vyňaté zo zákonného zákazu alebo nie. Administratívne odbremenenie úradu spočíva predovšetkým v tom, že úrad nebude musieť vydávať toľko rozhodnutí o individuálnych výnimkách. Tiež sa čiastočne vyrieši problém tzv. typových zmlúv čiže obsahovo zhodných zmlúv, ktoré má jeden podnikateľ uzatvorené s viacerými rôznymi podnikateľmi. V súčasnosti podnikatelia musia žiadať o posúdenie aj niekoľkých desiatok obsahovo zhodných zmlúv, pretože zákon pripúšťa vydať rozhodnutie o individuálnej výnimke iba pre jednu konkrétnu dohodu obmedzujúcu súťaž.

Ako už bolo uvedené skupinové výnimky sú založené predovšetkým na vymedzení dojednaní, ktoré dohody obmedzujúce súťaž nemôžu obsahovať, aby mohli mať výhodu skupinovej výnimky. Ďalším princípom pre väčšinu skupinových výnimiek je uvedenie percentuálnych prahov pre podiely strán dohody na príslušnom relevantnom trhu v zákone, ktoré nemôžu byť prekročené. V prípade, že takýto prah nie je prekročený a sú splnené ďalšie podmienky stanovené v zákone platí všeobecný predpoklad, že takéto dohody obmedzujúce súťaž nepoškodzujú súťaž na danom relevantnom trhu.

Výnimku úrad však v zmysle návrhu zákona odníme a to ak v individuálnych prípadoch zistí, že dohoda obmedzujúca súťaž napriek tomu, že spĺňa podmienky skupinovej výnimky vrátane neprekročenia percentuálnych prahov, má v danom konkrétnom prípade s ohľadom na ekonomické a právne faktory účinky, ktoré nie sú v súlade s podmienkami podľa § 6 ods. 3 písm. a) až d) zákona č. 136/2001 Z.z., to znamená že neprispieva k zlepšeniu výroby alebo distribúcie tovaru alebo k podpore technického alebo hospodárskeho rozvoja, neposkytuje spotrebiteľom primeranú časť z prospechu, ktorý z toho vyplýva, ukladá účastníkom dohody obmedzujúcej súťaž také obmedzenia, ktoré nie sú nevyhnutné na dosiahnutie cieľov dohody alebo umožňuje účastníkom dohody obmedzujúcej súťaž vylúčiť súťaž vo vzťahu k podstatnej časti dotknutého tovaru na relevantnom trhu. Úrad vydá takéto rozhodnutie v konaní začatom z vlastného podnetu. Návrh zákona príkladmo uvádza situácie, kedy Protimonopolný úrad SR výnimku odníme, ide najmä o prípady keď tovary ktoré sú predmetom určitej dohody obmedzujúcej súťaž nie sú na danom relevantnom trhu vystavené efektívnej súťaži alebo prístup na takýto trh je značne obmedzený a pod.

Návrh zákona obsahuje v Čl. II ustanovenia upravujúce zjednodušené konanie pri posudzovaní koncentracii, ak tieto majú zanedbateľný dopad na trh. Táto právna úprava je vypracovaná na základe oznámenia komisie o zjednodušenom postupe hodnotenia určitých koncentracii podľa nariadenia rady (EHS) č. 4064/89. Úrad môže v prípade, ak koncentrácia spĺňa podmienky uvedené v zákone, konať v zjednodušenom konaní a vydať v skrátenej lehote zjednodušené rozhodnutie. Táto právna úprava prispeje k zrýchleniu konania na úrade v prípadoch, ktoré nepredstavujú hrozbu obmedzenia hospodárskej súťaže.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, s inými zákonmi, s medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, osobitne s Európskou dohodou o pridružení uzatvorenou Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na strane jednej a Slovenskou republikou na strane

druhej. Súlad zákona s právom Európskej únie je upravený v doložke zlučiteľnosti a v tabuľke zhody.

Osobitná časť

K čl. I

Ustanovenia § 1 až 58 obsahujú účel zákona a právnu úpravu skupinových výnimiek pre tieto druhy dohôd obmedzujúcich súťaž: dohody vertikálneho charakteru, dohody o distribúcii a údržbe motorových vozidiel, dohody o poskytovaní technológií, dohody o špecializácii, dohody o výskume a vývoji, dohody v oblasti poisťovníctva, dohody v oblasti námornej dopravy.

Skupinová výnimka pre dohody obmedzujúce súťaž vertikálneho charakteru

§ 2

Predmetom tejto skupinovej výnimky sú tzv. vertikálne dohody, t.j. dohody uzavreté medzi podnikateľmi, z ktorých každý podniká na inej úrovni výrobného alebo distribučného reťazca (výrobca, distribútor, veľkoobchodník, maloobchodník) a ktoré upravujú podmienky nákupu, predaja alebo opätovného predaja výrobkov a služieb. Vertikálne dohody s konečnými spotrebiteľmi, ktorí nepôsobia ako podnikatelia, nie sú zahrnuté pod pôsobnosť tejto časti zákona. Slovné spojenie „každý pôsobí na inej úrovni výrobného alebo distribučného reťazca“ znamená, že napr. jeden podnikateľ vyrába surovinu, ktorú druhý podnikateľ používa ako vstup alebo jeden podnikateľ je výrobcom, druhý veľkoobchodníkom a tretí maloobchodníkom. Nie je vylúčená možnosť, že jeden podnikateľ pôsobí vo viacerých fázach výroby alebo distribúcie. Ďalším znakom je, že dohoda sa týka podmienok nákupu, predaja alebo opätovného predaja tovaru alebo služieb. Účelom tejto časti zákona teda je pokryť dohody o predaji alebo distribúcii konečných produktov, medziproduktov alebo služieb.

§ 3

Ustanovenie § 3 obsahuje definície pojmov záväzok nekonkurovania, záväzok výhradnej dodávky, selektívny distribučný systém, know-how, odberateľ výrobkov alebo služieb, aktívny predaj, pasívny predaj, nerecipročná vertikálna dohoda a celkový ročný obrat a niektoré upresnenia s tým súvisiace.

Ustanovenie § 3 ako jednu z definícií obsahuje aj definíciu aktívneho a tiež pasívneho predaja. Pod aktívnym predajom sa rozumie aktívne oslovenie zákazníkov v rámci územia exkluzívne prideleného inému distribútorovi, napr. prostredníctvom priameho mailu, osobnou návštevou alebo špeciálnou reklamou, ktorá je zameraná len na týchto zákazníkov. Aktívnym predajom sa rozumie aj založenie skladu alebo pobočky na území iného distribútora. Pasívny predaj predstavuje reakciu na dodávateľom nevyžiadané objednávky zákazníkov, vrátane dodávok tovarov týmto zákazníkom. Všeobecná reklama, ktorá má dosah aj na zákazníkov v rámci exkluzívneho územia iného distribútora je tiež pasívnym predajom. Špeciálnu formu predstavuje využívanie internetu t. j. každý odberateľ musí mať umožnené využívať pre reklamu alebo predaj svojich výrobkov alebo služieb internet. Obmedzenie využívania internetu odberateľom je v súlade s týmto zákonom len pri pasívnom predaji a len do takého rozsahu, keď propagácia na internete alebo predaj jeho prostredníctvom vedie k aktívnemu predaju. Vo všeobecnosti sa využitie internetu nepovažuje za formu aktívneho predaja, keďže

ide o logickú cestu dosiahnutia každého zákazníka. Za predpokladu, že webová stránka nie je výslovne navrhnutá na dosiahnutie, resp. získanie zákazníkov v rámci územia, alebo zákaznickej skupiny exkluzívne pridelenej inému odberateľovi. Avšak zo strany zákazníkov nevyžiadané zasielanie emailov jednotlivým zákazníkom alebo špecifickým skupinám zákazníkov sa považuje za aktívny predaj.

§ 4

Ustanovenie § 4 písm. a) obsahuje vyňatie vertikálnych dohôd medzi združením podnikateľov a jeho členmi a vertikálnych dohôd medzi združením podnikateľov a jeho dodávateľmi, avšak len za podmienky, že všetci členovia združenia sú maloobchodníci a každý jednotlivý člen združenia má obrat nepresahujúci určenú sumu. Maloobchodníci je odberateľ, ktorý opätovne predáva tovar konečným spotrebiteľom. Predmetné ustanovenie nariadenia sa nevzťahuje na služby, ale iba na výrobky.

Ustanovenie písm. b) vyníma vertikálne dohody, ktoré obsahujú ustanovenia týkajúce sa používania práva duševného vlastníctva odberateľom. Takéto vyňatie je však podmienené splnením taxatívne vymenovaných podmienok.

Prvá podmienka hovorí o tom, že primárnym cieľom takejto dohody nesmie byť postúpenie alebo licencovanie práva duševného vlastníctva. Základným cieľom takejto dohody musí byť nákup alebo distribúcia výrobkov alebo služieb a poskytovanie práva duševného vlastníctva musí slúžiť iba pre implementáciu takejto vertikálnej dohody. Táto časť zákona sa nevzťahuje napr. na:

- dohody, keď strana poskytuje inej strane návod a udelí licenciu, aby iná strana vyrábala napr. nápoj s týmto návodom
- dohody, podľa ktorých jedna strana poskytuje inej strane formu alebo matricu a udelí jej licenciu aby vyrábala a distribuovala kópie
- čistú licenciu obchodnej značky alebo symbolu pre účely reklamného predaja,
- sponzorské zmluvy týkajúce sa práva propagovať samého seba ako oficiálneho sponzora podujatia,
- poskytnutie licencie na autorské práva.

Druhá podmienka vyžaduje, aby poskytnutie práva duševného vlastníctva priamo súviselo s využitím, predajom alebo opätovným predajom výrobkov alebo služieb odberateľovi alebo jeho zákazníkom. Je to napr. prípad frančízovej dohody, kde poskytovateľ výrobnej licencie (frančízor) predáva užívateľovi výrobnej licencie výrobky na opätovný predaj a ďalej udeľuje licenciu užívateľovi, aby využíval jeho obchodnú značku a know-how na predaj výrobkov na trhu.

V zmysle tretej podmienky by poskytnutie práva duševného vlastníctva nemalo mať ten istý cieľ alebo efekt ako obmedzenie hospodárskej súťaže, ktoré nie je pokryté týmto zákonom.

§ 5

Podľa § 5 ods. 1 sa skupinová výnimka nevzťahuje na vertikálne dohody medzi konkurujúcimi podnikateľmi. Ustanovenie § 5 ods. 1 však upravuje 3 podmienky, na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka na nerecipročné vertikálne dohody medzi konkurentmi. Výnimka sa vzťahuje na nerecipročnú dohodu konkurujúcich si podnikateľov, ak má odberateľ celkový ročný obrat, ktorý nie je vyšší ako 100 mil. Sk, podľa písm. b) ak dodávateľ je výrobcom a distribútorom výrobkov, pričom odberateľ je iba distribútorom takýchto výrobkov, nie však

zároveň výrobcom konkurenčných výrobkov, ktoré sú predmetom dohody. Ide o prípad tzv. duálnej distribúcie, t.j. výrobca určitého výrobku pôsobí tiež ako distribútor tohto výrobku v súťaži s nezávislými distribútormi tohto výrobku. V zmysle písm. c) výnimka platí, ak dodávateľ je poskytovateľ služieb, ktoré poskytuje na viacerých úrovniach, avšak odberateľ neposkytuje konkurenčné služby na tej úrovni, kde nakupuje služby, ktoré sú predmetom vertikálnej dohody. Ide rovnako o prípad duálnej distribúcie v oblasti služieb, kde dodávateľ je zároveň poskytovateľom služieb na úrovni odberateľa.

§ 6

Je možné predpokladať, že tam kde podiel dodávateľa na relevantnom trhu nepresiahne 30 % vedú vertikálne dohody, ktoré neobsahujú určité typy závažných protisúťažných obmedzení k zlepšeniu vo výrobe a distribúcii a umožňujú spotrebiteľom získať primeraný podiel na výhodách z toho vyplývajúcich. V prípade vertikálnych dohôd obsahujúcich záväzky výhradnej dodávky je pri určení celkových dopadov takýchto vertikálnych dohôd na trh určujúci relevantný podiel na trhu u kupujúceho. Nad hranicu podielu 30 % na trhu určitými výnimkami nemožno predpokladať, že vertikálne dohody, ktoré sú dohodami obmedzujúcimi hospodársku súťaž, budú mať zvyčajné objektívne výhody takého charakteru a rozsahu, aby kompenzovali nevýhody, ktoré pre súťaž vytvárajú.

Ustanovenie ods. 3 sa týka situácie, keď zmluvnými stranami sú podnikatelia pôsobiaci na rôznych úrovniach obchodu (výrobca, distribútor, veľkoobchodník, maloobchodník), pričom v tomto prípade musí byť prah podielu na trhu splnený na oboch úrovniach. Napr. pri zmluve medzi výrobcom, veľkoobchodníkom a maloobchodníkom musí byť podiel pod 30% u výrobcu aj u veľkoobchodníka.

Ustanovenia ods. 4, 5, 6, 7 a 8 obsahujú ďalšie upresnenia týkajúce sa výpočtu podielu na trhu a platnosti výnimky za istých okolností aj po prekročení prahu podielu.

§ 7

Ustanovenia tejto skupinovej výnimky nevynímajú spod zákazu, a teda z následnej neplatnosti, vertikálne dohody obsahujúce obmedzenia, ako je určovanie cien, alebo určité typy teritoriálnej ochrany bez ohľadu na podiel na relevantnom trhu, ktorý majú strany dohody.

V zmysle § 7, ak vertikálna dohoda má za cieľ či už samostatne alebo v spojení s akýmkoľvek skutočnosťami, na ktoré majú vplyv strany dohody, uvedené správanie, má to za následok, že celá vertikálna dohoda je vyňatá spod použiteľnosti výnimky. V takomto prípade nie je možná oddeliteľnosť týchto častí dohody a neplatnosť iba týchto častí dohody, ako je to v § 8. V prípade, že vertikálna dohoda obsahuje dojednania v zmysle § 7, je nepravdepodobné, že by jej mohla byť udelená individuálna výnimka podľa § 6 ods. 3 zákona č. 136/2001 Z.z.

Podľa písm. a) nesmie byť cieľom dohody alebo zosúladeného postupu zavedenie pevných alebo minimálnych maloobchodných cien, ktoré by musel odberateľ voči svojim zákazníkom uplatňovať.

Výnimka sa však vzťahuje na odporúčané ceny, avšak iba za predpokladu, že ich uplatňovanie nebude mať rovnaké účinky na trhu ako má priame alebo nepriame určenie cien. Možným súťažným rizikom odporúčaných cien je napr. možnosť vylúčenia medziznačkovej a vnútroznačkovej konkurencie. Môžu tiež viesť ku kolúzii medzi dodávateľmi. Príkladu

nepriameho spôsobu určenia cien je napr. to, že dohoda stanovuje distribučné rozpätie, stanovenie maximálnej úrovne zliav, ktoré odberateľ môže udeliť z určitej predpísanej cenovej úrovne, rôzne hrozby alebo zastrašovania v súvislosti s dodržiavaním určitej cenovej úrovne.

Podľa písm. b) dohoda nesmie mať za cieľ obmedzenie odberateľa opätovne predávať výrobky alebo služby, a to vo vzťahu k určitému územiu alebo zákazníkom. To znamená, že takéto obmedzenie by malo za následok rozdelenie trhu podľa územia alebo zákazníkov, napr. priama povinnosť nepredávať určitým zákazníkom alebo zákazníkom na určitých územiach alebo povinnosť postúpiť objednávky od týchto zákazníkov iným distribútorom. Nepriamym obmedzením môže byť napr. opatrenia zamerané na ovplyvnenie distribútora, aby nepredával takýmto zákazníkom, napr. prostredníctvom odmietnutia alebo zníženia bonusov alebo zliav, odmietnutia dodávky, zníženia dodaných objemov na určité územie alebo určitej skupine zákazníkov, hrozby ukončenia zmluvy alebo povinnosti odovzdávať zisk. Ak má dohoda za cieľ skutočnosti uvedené v § 7 písm. b) body 1 až 4 skupinová výnimka zo zákazu sa na takéto dohody vzťahuje. Po prvé, môže dôjsť k obmedzeniu aktívneho predaja pre odberateľov na území alebo skupine zákazníkov, ktoré boli exkluzívne pridelené inému odberateľovi alebo ktoré si dodávateľ rezervoval sám pre seba. Územie alebo skupina zákazníkov je exkluzívne pridelená vtedy, keď dodávateľ súhlasí s tým, že bude predávať svoj výrobok len jednému distribútorovi pre distribúciu na určitom území alebo určitej skupine zákazníkov a exkluzívny distribútor je chránený proti aktívnemu predaju na jeho územie alebo jeho skupine zákazníkov zo strany dodávateľa alebo ostatných odberateľov dodávateľa v SR. Ďalšie tri body umožňujú obmedzenie veľkoobchodníka pri predaji konečným spotrebiteľom, obmedzenie určeného distribútora v rámci systému selektívnej distribúcie pri predaji neautorizovaným distribútorom a obmedzenie odberateľa komponentov (pomocných výrobkov) dodávaných za účelom ich ďalšieho spracovania opätovne ich predávať konkurentom dodávateľa.

Podľa písm. c) nesmie mať dohoda za cieľ obmedzenie aktívneho alebo pasívneho predaja členov selektívneho distribučného systému konečným užívateľom, avšak obmedzenie možnosti podnikateľa, aby určil miesto svojich obchodných priestorov je prípustné a nezabraňuje vyňatiu celej dohody zo zákazu podľa § 4 ods. 1 zákona č. 136/2001.

Podľa písm. d) nesmie mať dohoda za cieľ obmedzenie vzájomných dodávok medzi autorizovanými distribútorami v rámci selektívneho distribučného systému, v opačnom prípade nespadá pod skupinovú výnimku.

Podľa písm. e) nesmie dohoda obmedziť užívateľov, aby získali náhradné dielce od výrobcu, čiže dodávateľa náhradných dielcov.

§ 8

Ustanovenie § 8 obsahuje negovanie výnimky v súvislosti s časťami dohôd. To znamená, že výnimka sa nevzťahuje na časti dohody, ktorá obsahujú taxatívne vymenované záväzky, a to aj v prípade, že nie je prekročená prípustná hranica podielu na trhu. Pre zostávajúce časti dohody, ktoré sú od nej oddeliteľné, však skupinová výnimka platí.

Podľa písmena a) sa výnimka nevzťahuje na časť dohody, ktorá obsahuje záväzok nekonkurovania dojednaný na dlhšie ako 5 rokov alebo na dobu neurčitú. Ide napr. o záväzok odberateľa nakúpiť od dodávateľa viac ako 80% celkových nákupov odberateľa, čím by sa vylúčila možnosť odberateľa nakúpiť konkurenčné výrobky alebo obmedziť takéto nákupy na

menej ako 20% celkových nákupov. Výnimku však možno udeliť ak záväzok nekonkurenta presiahne dobu 5 rokov v prípade, že odberateľ predáva výrobky a poskytuje služby v budovách a na pozemkoch, ktoré sú vo vlastníctve dodávateľa alebo ich má dodávateľ v nájme od tretích osôb, ktoré nie sú spojené s odberateľom, avšak iba za predpokladu, že záväzok nekonkurovania nie je dojednaný na dobu dlhšiu, ako je doba využívania takýchto budov a pozemkov odberateľom.

Podľa písm. b) je neprípustné upraviť v dohode záväzok nekonkurovania po dobe jej platnosti s výnimkou taxatívne stanovených skutočností ako je napr. ochrana know-how.

Podľa písm. c) sa výnimka nevzťahuje na časť dohody, ktorá obsahuje zákaz predaja konkurenčných výrobkov alebo poskytovania konkurenčných služieb v rámci systému selektívnej distribúcie. Cieľom vyňatia tejto povinnosti je vyhnúť sa situácii, kedy určitý počet dodávateľov, ktorí využívajú rovnaké miesta selektívnej distribúcie, zabráni určitému konkurentovi alebo určitým konkurentom využívať tieto miesta na distribúciu svojich výrobkov (vylúčenie konkurenčného dodávateľa, čo môže byť formou kolektívneho bojkotu).

§ 9

Za určitých podmienok úrad odníme rozhodnutím výnimku v konkrétnom prípade, t.j. pre individuálnu vertikálnu dohodu.

Skupinová výnimka pre dohody obmedzujúce súťaž v oblasti distribúcie a údržby motorových vozidiel

§ 10

Ustanovenie § 10 obsahuje vymedzenie dohôd o distribúcii a údržbe motorových vozidiel, ktoré sú dohodami obmedzujúcimi súťaž v zmysle § 4 zákona č. 136/2001 Z.z. a ustanovuje, že zákaz podľa § 4 ods. 1 sa na tieto dohody nevzťahuje, ak spĺňajú podmienky ďalej uvedené. Dohody o distribúcii a údržbe motorových vozidiel sú dohody na dobu určitú alebo neurčitú, podľa ktorých dodávateľ poverí jedného distribútora alebo určitý počet podnikateľov v rámci distribučného systému distribuovať motorové vozidlá a náhradné dielce a poskytovať ich údržbu v rámci distribučného systému. Predmetom skupinovej výnimky nie sú dohody o distribúcii a údržbe použitých automobilov, poľnohospodárskych vozidiel, ktoré nie sú určené na používanie na verejných komunikáciách (napr. traktory) ako aj motocyklov. Zákonom nie je tiež pokrytá oddelená distribúcia náhradných dielov bez spojitosti s distribúciou motorových vozidiel. Prepojenie distribúcie a údržby je efektívnejšie ako oddelenie podnikateľa distribuujúceho nové motorové vozidlá od podnikateľa, ktorý by distribuoval náhradné diely, obzvlášť ak pre nové motorové vozidlo dodané spotrebiteľovi musí podnikateľ v rámci distribučného systému zabezpečiť jeho technickú kontrolu podľa technických podmienok výrobcu.

§ 11

Ustanovenie § 11 obsahuje definície základných pojmov používaných v tejto časti zákona.

V odseku 1 je základná definícia dohôd o distribúcii a údržbe. Ide o dohody len medzi dvoma podnikateľmi.

V zmysle odseku 2 je distribútorom aj osoba, ktorá poskytuje lízingové zmluvy a aj tento môže profitovať z udelenia výnimky podľa tohto nariadenia.

Zmluvným územím je podľa odseku 3 územie v rámci SR, na ktorom sa vykonáva záväzok výhradnej dodávky.

Podľa odseku 4 náhradnými dielcami na účely tejto časti zákona nie sú všetky časti motorového vozidla a jeho príslušenstvo. Odlišovacím kritériom medzi náhradným dielcom a príslušenstvom a inými časťami motorových vozidiel je ich obchodné použitie. Napr. olej a iné tekutiny sa za náhradné dielce nepovažujú. To znamená, že distribútori môžu tieto výrobky získať kdekoľvek a výrobca motorových vozidiel nemôže použiť túto výnimku na to, aby obmedzil distribútorov vo vzťahu k zdroju, kde tieto tovary nakúpili. Taktiež nie je rozhodujúce pre určenie náhradného dielca, či si zmluvné strany do dohody o distribúcii a údržbe zakotvia, že niečo je náhradným dielcom v zmysle tohto zákona a potom túto dohodu považujú za vyňatú spod zákazu.

V ustanoveniach odsekov 5 až 7 sú definované pojmy výrobca, podnikateľ v rámci distribučného systému a osobné motorové vozidlo, ktoré zodpovedá modelu v rámci zmluvného rozsahu na účely tejto časti zákona.

Zodpovedajúce tovary, zodpovedajúce motorové vozidlá a zodpovedajúce náhradné dielce v zmysle odseku 8 sú tie, ktoré sú navyše predmetom dohôd o distribúcii a údržbe uzatvorených s inými distribútormi v rámci distribučného systému. Ich odlišovacím znakom od zmluvných tovarov môžu byť napr. technické parametre.

Opätovný predaj podľa odseku 9 sú všetky transakcie uskutočnené fyzickou osobou - podnikateľom alebo právnickou osobou, ktorá disponuje s novým motorovým vozidlom predtým získaným vo vlastnom mene a na vlastný účet. Opätovný predaj je aj predaj prostredníctvom lízingových zmlúv, ktorými prechádza vlastníctvo ako aj ktorými sa zabezpečí prednostné právo na kúpu pred vypršaním platnosti zmluvy. To znamená, že aj lízingové spoločnosti sú v týchto prípadoch opätovnými predajcami.

Pojem zmluvný rozsah je definovaný z praktických dôvodov na účely tejto časti zákona (odsek 10).

§ 12

Skupinová výnimka sa vzťahuje na dohodu aj vtedy, ak je k záväzku podľa § 10 pridaný záväzok podľa § 12 ods. 1. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že v prípade absencie záväzku dodávateľa nepredávať zmluvné tovary spotrebiteľom a ani neposkytovať údržbu na zmluvné tovary na zmluvnom území podľa tohto paragrafu v dohode, dodávateľ môže tiež dodávať aj spotrebiteľom na zmluvnom území (nielen distribútorom). Avšak takéto obmedzenie nesmie byť uložené distribútorovi, lebo by sa výhoda vyplývajúca z výnimky automaticky končila. Takže výrobca (dodávateľ) nemôže brániť distribútorovi dodávať tým spotrebiteľom, ktorým chce dodávať sám.

Ustanovenie ods. 2 obsahuje výpočet záväzkov distribútora, na ktoré sa môže v dohode o distribúcii a údržbe zaviazat' popri záväzku podľa § 10 a pritom sa vzťahuje na jeho dohodu skupinová výnimka.

Podľa písmena a) sa môže distribútor zaviazat' nemenit' zmluvné alebo zodpovedajúce tovary bez súhlasu dodávateľa a stále sa na takúto dohodu vzťahuje výnimka. Nespadá sem prípad, ak túto zmenu vyžaduje konkrétny spotrebiteľ na svojom zakúpenom motorovom vozidle.

Podľa písmena b) môže dohoda obsahovat' záväzok distribútora nevyrábät' tovary konkurujúce zmluvným tovarom.

Z ustanovenia písmena c) vyplýva, že ak chce výrobca profitovat' zo skupinovej výnimky, musí nechat' svojim distribútorom právo predávat' konkurenčné značky, avšak môže ich zaviazat' na splnenie uvedených podmienok, t.j. samostatné predajné miesto, samostatný manažment a predaj spôsobom, ktorým sa predíde zámene medzi obchodnými značkami. Tento záväzok zaručuje výhradnosť distribúcie pre každú značku na každom mieste predaja. Samostatné predajné miesto môže byť aj v tej istej budove, samostatný manažment v princípe predstavujú osobitné záznamy, osobitné účtovníctvo a pracovné sily, pričom tento musí byť v rámci iného osobitného podnikateľského subjektu (právnickej osoby alebo fyzickej osoby – podnikateľa) v zmysle právnych predpisov. Za spôsob, ktorým sa zabráni nedorozumeniam medzi značkami sa považuje napr. osobitné reklamné brožúry na každú značku, ktoré sú aj oddelene uložené. Toto ustanovenie má prepojenie s § 7n ods. 2 písm. a), podľa ktorého v prípade preukázania objektívnych dôvodov môže výrobca upustiť od uloženia uvedených záväzkov na distribútora.

Ustanovenie písmena d) neobsahuje záväzok zriadiť novú dielňu pre inú značku, ale len záväzok neumožniť prospech tretej strane zo služieb v spoločnej dielni. To znamená, že výrobca nemôže zaviazat' distribútora na zriadenie novej dielne pre ďalšiu značku, ale môže mu zakázať použiť na opravu auta inej značky ním financované zariadenie. Ustanovenie treba vykladať tak, že znalosti získané od výrobcu (financované výrobcom), ktoré predstavujú už dodatočnú kvalifikáciu (napr. špecifické know-how) nemôžu byť použité pre opravu auta inej značky. To môže viesť k tomu, že distribútor bude musieť poveriť opravou auta inej značky ďalšieho zamestnanca.

Skupinová výnimka sa vzťahuje aj na dohodu, v ktorej sa podľa písmena e) výrobca distribútora zaviazá nepredávat' náhradné dielce, ktoré nemajú porovnateľnú kvalitu k zmluvným náhradným dielcom a ani používat' náhradné dielce nižšej kvality na opravu alebo údržbu zmluvných tovarov. Distribútor musí mať právo predávat' a používat' akékoľvek náhradné dielce, pokiaľ nie sú nižšej kvality ako sú tie od výrobcu, lebo je to v záujme spotrebiteľov. Súčasne má výrobca právo overiť ich kvalitu, lebo je to tiež v záujme spotrebiteľov.

Podľa písmena f) môže distribútor uzavrieť zmluvu s tzv. subagentom (poddodávateľské dohody) len s predchádzajúcim súhlasom dodávateľa. Avšak podľa § 13 ods. 1 písm. b) bod 1 tak môže dodávateľ odoprieť súhlas s uzavretím takýchto zmlúv, len ak existuje objektívny dôvod uplatňovaný nediskriminačným spôsobom. Ak takéto dohody uzatvorí, v zmysle písmena g) musia tieto obsahovat' analogické záväzky a byť v súlade s ostatnými ustanoveniami tejto časti zákona..

Ustanovenie písmen h) a i) obsahujú obmedzenia distribútora týkajúce sa aktivít mimo zmluvného územia. Výnimka sa vzťahuje na dohody, aj keď obsahujú takéto obmedzenia. Distribútori musia plniť požiadavky aj od zákazníkov z iných oblastí než je zmluvné územie. Napr. nemalo by sa im zabraňovat' v propagácii prostredníctvom médií, ktorá by bola zameraná aj na zákazníkov mimo zmluvného územia. Prijateľné však nie je vyhl'adávat'

zákazníkov mimo zmluvného územia osobnou reklamou, t.j. telefonicky, osobným kontaktom, či osobným listom.

Podľa písmena j) bod 1 môže výrobca uložiť distribútorovi záväzok nepredávať opätovnému predajcovi, ktorý nie je členom distribučného systému, Distribútorovi nemôže byť zabránené predávať alebo kupovať od iných autorizovaných distribútorov patriacich do toho istého distribučného systému. Ak by dohoda obsahovala záväzok distribútora nakupovať len od výrobcu, takáto dohoda by bola zakázaná a nepodliehala by výnimke. Taktiež podľa bodu 2 nemôže byť zabránené dodávkam distribútora pre opätovných predajcov zmluvných náhradných dielcov, ak ich použije na opravu alebo údržbu.

Výnimka sa vzťahuje na dohodu o distribúcii a údržbe aj vtedy, ak sa distribútor zaviazal predávať automobily konečnému spotrebiteľovi využívajúcemu služby sprostredkovateľa len vtedy, ak spotrebiteľ písomne deklaruje, že sprostredkovateľ koná ako jeho zástupca.

Ustanovenie odseku 3 obsahuje výpočet záväzkov, na ktoré sa môže distribútor zaviazat' v dohode a napriek tomu táto dohoda požíva výhodu skupinovej výnimky. Špecifikácia týchto záväzkov v zákone predstavuje väčšiu istotu pre podnikateľov.

Podľa písmena a) možno zaviazat' distribútora dodržiavať minimálne požiadavky pri distribúcii a údržbe.

Taktiež zakotvenie pravidelnosti objednávok je podľa písmena b) prínosom pre podnikateľov a nie je prekážkou pre skupinové vyňatie.

Taktiež môžu dodávateľ a distribútor dohodnúť v dohode o distribúcii a údržbe ciele predaja, čo do minimálneho množstva predaja (písmeno c), povinnosť týkajúcu sa zásob (písmeno d) a povinnosť mať predvádzacie vozidlá (písmeno e).

Záväzky podľa písmen f) až i) sa týkajú prevádzkového (popredajného) servisu.

Podľa písmena f) možno distribútora zaviazat' na poskytovanie servisu v zmysle predchádzajúce odseku.

Podľa písmena g) môže výrobca zaviazat' distribútora používať iba jeho náhradné dielce na prácu v rámci záruky, na bezplatnú údržbu a na uskutočnenie zvolávacej akcie, pod ktorou sa rozumie stiahnutie motorového vozidla jeho oprava v prípade výrobných chýb.

V súlade s písmenom h) a i) môže výrobca vyžadovať od distribútorov, aby informovali zákazníkov. Podľa písmena h) o použití náhradných dielcov z iných zdrojov na opravu a údržbu pred uskutočnením opravy a údržby a podľa písmena i) po oprave a údržbe o tom, aké náhradné dielce z iných zdrojov boli použité.

§ 13

Ustanovenie odseku 1 obsahuje podmienky, ktoré musia byť splnené, aby sa skupinová výnimka vzťahovala na dohodu obmedzujúcu súťaž.

Účelom ustanovenia písmena a) bodu 1 a 2 je zabezpečiť zo strany distribútora poskytovať záruky, vykonať bezplatné údržby, zvolávacie akcie a opravy a údržby nevyhnutné pre bezpečné a spoľahlivé fungovanie vozidla bez ohľadu na to, kde bolo vozidlo zakúpené, čo

zabezpečuje pre spotrebiteľa servisné služby bez ohľadu na miesto nákupu v rámci distribučného systému. Týka sa to aj zmlúv medzi dílermi a ich subdílermi.

Ustanovenie písmena b) bod 1 sa týka dohôd medzi dílermi a subdílermi a dáva možnosť dodávateľom rozvíjať koordinovaný distribučný systém bez obmedzenia vzájomnej dôvery medzi dílermi a subdílermi.

Podľa bodu 2 dodávateľ nemôže vyžadovať od distribútora dodržiavanie požiadaviek podľa § 12 ods. 3 bez objektívnych dôvodov, ak by bol na ich základe distribútor diskriminovaný alebo by s ním bolo zaobchádzané nespravodlivo.

Účelom písmena b) bod 3 je zabezpečiť rozlišovanie medzi zľavami, ktoré poskytol dodávateľ distribútorovi a to po prvé na zľavy za objednanie motorových vozidiel, po druhé na zľavy za objednanie náhradných dielov, pričom v súvislosti s ich dodávkou je distribútor závislý od podnikateľov v rámci distribučnej siete a po tretie za objednanie iných náhradných dielov, ktoré sa používajú pre bežnú údržbu a ktoré sú rovnako dostupné mimo distribučnej siete. Ak by nedošlo k rozlíšeniu na tieto tri skupiny, distribútor by mohol dostať vysokú zľavu od dodávateľa a žiadny iný dodávateľ by mu nemohol konkurovať v cene.

Odsek 2 sa týka situácie, keď sa distribútor zaviazal na záväzky uvedené v § 12 odsek 3 (napr. minimálne štandardy, minimálne množstvo predaja a pod.). Aby sa skupinová výnimka vzťahovala na dohodu o distribúcii a údržbe v tomto prípade, musia byť splnené kumulatívne 3 podmienky.

Ustanovenie písmena a) má prepojenie s § 12 ods. 2 písm. c). Distribútor môže z objektívnych príčin namietať proti týmto záväzkom. Ak preukáže objektívne dôvody, dodávateľ ho musí zbaviť týchto záväzkov. Ustanovenia § 12 ods. 3 písm. b) a c) a ods. 3 upravujú minimálne požiadavky týkajúce sa trvania a ukončenia dohody o distribúcii a údržbe, tieto ustanovenia slúžia na ochranu investícií dílera, ktoré vynaložil na zlepšenie distribúcie zmluvných výrobkov.

Podľa odseku 3 má dodávateľ právo vypovedať dohodu v prípade potreby reorganizácie všetkých alebo podstatných častí distribučnej siete, aby sa zabránilo znemožňovaniu vývoja pružnosti a výkonnosti distribučných štruktúr.

§ 14

Ustanovenie obsahuje výpočet obmedzení, ktoré v dohode o distribúcii a údržbe nesmú byť, ak má spadať pod skupinovú výnimku.

Podľa písmena a) nemôžu byť obidve strany alebo s nimi prepojení podnikatelia výrobcami motorových vozidiel.

Výnimka sa nevzťahuje na dohodu (písmeno b) aj vtedy, ak sú záväzky v dohode rozšírené aj na iné tovary a služby, ako sú motorové vozidlá a náhradné diely.

Výnimka sa nevzťahuje na dohodu (písmeno c), ak táto obsahuje záväzky v prospech výrobcu alebo distribútora, ktoré majú za následok obmedzenie hospodárskej súťaže a nie sú vyňaté skupinovú výnimkou.

Výnimka sa nevzťahuje na dohodu (písmeno d), ak má dodávateľ v dohode vyhradené právo jednostranne meniť zmluvné územie alebo uzatvárať zmluvy o distribúcii a údržbe s inými podnikateľmi v rámci zmluvného územia.

Výnimka sa nevzťahuje na dohodu (písmeno e), ak sú v nej určené pevné ceny alebo zľavy pre opätovný predaj.

Výnimka sa nevzťahuje na dohodu (písmeno f), ktorá obsahuje obmedzenie slobody spotrebiteľov, sprostredkovateľov alebo autorizovaných distribútorov kúpiť motorové vozidlo alebo zabezpečiť si údržbu kdekoľvek v rámci distribučnej siete alebo slobody spotrebiteľov opätovne predávať, ak to považujú za výhodnejšie.

Výnimka sa nevzťahuje na dohodu (písmeno g), ak dodávateľ bez objektívnych dôvodov odmeňuje distribútorov v závislosti od miesta určenia dodania alebo sídla kupujúceho.

Výnimka sa nevzťahuje na dohodu (písmeno h), ak obsahuje obmedzenie slobody distribútora kupovať náhradné diely rovnakej kvality od dodávateľa podľa svojho výberu.

Výnimka sa nevzťahuje na dohodu (písmeno i), ak obsahuje obmedzenie dodávateľov náhradných dielov vzhľadom na ich dodávanie opätovným predajcom podľa vlastného výberu.

Podľa písmena j) nie je prípustné obmedzenie slobody výrobcov náhradných dielov umiestniť svoju obchodnú značku alebo logo na náhradný dielec.

Ustanovenia odsekov 2 a 3 prispievajú k jednoznačnosti úpravy. Odsek 2 vymedzuje, kedy sa skupinová výnimka nevzťahuje na celú dohodu o distribúcii a údržbe. Odsek 3 bližšie vymedzuje, že na dojednania v prospech výrobcu, dodávateľa alebo iného podnikateľa v rámci distribučného systému sa skupinová výnimka nevzťahuje, t.j. na dojednania podľa ods. 1 písm. e) až k).

§ 15

Úrad začne z vlastného podnetu konanie, ktoré po zistení, že dohoda napriek splneniu podmienok podľa tejto časti zákona nie je v súlade s podmienkami podľa § 6 ods. 3 zákona č. 136/2001 Z.z., ukončí rozhodnutím, že výnimka sa na konkrétnu dohodu o distribúcii a údržbe nevzťahuje.

Skupinové výnimka pre dohody obmedzujúce súťaž v oblasti poskytovania technológií

§ 16

V § 16 sú vymedzené záväzky obsiahnuté v dohodách týkajúcich sa poskytnutia technológií, ktoré sú zakázané podľa § 4 ods. 1 zákona č. 136/2001 Z.z., ale na ktoré sa zákaz pri splnení určitých podmienok stanovených v § 16 – 23 nebude vzťahovať. Legislatívna skratka dohoda o poskytnutí technológie sa vzťahuje na znenie celého odseku 1, t.j. sú v nej zahrnuté všetky písmená.

Zo zákonného zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž za splnenia podmienok uvedených v § 16 – 23 budú teda vyňaté dohody o poskytnutí technológií uzatvorené len medzi dvoma stranami, kde jedna strana dohody, ktorá je držiteľom patentu alebo know-how - poskytovateľ licencie poskytne druhej strane dohody - nadobúdateľovi licencie súhlas na využitie patentu alebo know-how. Skupinová výnimka sa vzťahuje aj na tie dohody o poskytnutí technológií, ktoré obsahujú určité dojednania týkajúce sa iných práv duševného vlastníctva ako sú patenty (úžitkové vzory, autorské práva, ochranné známky) pod podmienkou, že tieto nepredstavujú

hlavný cieľ dohody o poskytnutí technológií, ale len prispievajú k dosiahnutiu cieľa takejto dohody. Tieto doplnkové dojednania zároveň nesmú obsahovať žiadne záväzky obmedzujúce súťaž okrem tých, ktoré sú spojené s know-how alebo patentmi, na ktoré bola poskytnutá licencia.

Aby sa na dohody o poskytnutí technológií vzťahovala skupinová výnimka, poskytnutý patent alebo know-how musia byť využívané len na výrobu, použitie alebo uvedenie na trh licencovaných tovarov a dohoda musí zároveň obsahovať jeden alebo viac záväzkov uvedených v písm. a) až h).

Záväzky uvedené v § 16 sú vo všeobecnosti záväzkami obmedzujúcimi súťaž, avšak v dôsledku týchto záväzkov majitelia patentov alebo know-how sú ochotnejší poskytovať licencie a nadobúdatelia licencií sú ochotnejší uskutočňovať investície potrebné na výrobu, využívanie alebo uvádzanie na trh licencovaných tovarov, čo prispieva k podpore technického rozvoja a k zlepšeniu výrobných procesov. Preto sa skupinová výnimka vzťahuje na dohody o poskytnutí technológií obsahujúce záväzky uvedené v § 16, avšak len na určitý, limitovaný počet rokov.

Záväzky uvedené pod písm. a) až f) sú záväzkami teritoriálneho charakteru. Záväzky uvedené pod písm. a) až d) zamedzujú poskytovateľovi licencie a nadobúdateľom licencie využívať licencovanú technológiu, teda vyrábať, využívať a predávať licencované tovary na iných územiach, ako im vymedzených. Záväzky uvedené pod písm. e) a f) chránia nadobúdateľa licencie pred akýmkoľvek predajom licencovaných tovarov vyrobenými inými nadobúdateľmi licencie na jemu vymedzenom území, zároveň ho obmedzujú v tom, aby nedodával ním vyrobené licencované tovary na územia vymedzené iným nadobúdateľom licencie.

Záväzok nadobúdateľa licencie používať pre licencované tovary ochrannú známku poskytovateľa licencie alebo vyrábať licencované tovary v takej úprave, ako to požaduje poskytovateľ licencie (písmeno g) je taktiež vyňatý spod zákazu, ale nadobúdateľ licencie nesmie byť obmedzený v tom, aby sa označoval ako výrobca licencovaných tovarov.

Podľa písmena h) poskytovateľ licencie môže obmedziť množstvo licencovaných tovarov ktoré bude vyrábať nadobúdateľ licencie, ale len v tom prípade, ak nadobúdateľ licencie tieto tovary vyrába v súvislosti s predajom svojich tovarov (súčasť jeho výrobku, náhradný diel) a množstvo licencovaných tovarov si určí sám.

§ 17

V § 17 sú definované základné pojmy použité v rámci ustanovení § 16 – 23, a to patent, know-how, nevyhnutné patenty, licencovaná technológia, licencované tovary, využívanie, licenčné územie, územie poskytovateľa licencie a doplnkové dojednania.

V zmysle odseku 1 na účely skupinovej výnimky pre dohody o poskytnutí technológií sa za patenty považujú aj k patentom ekvivalentné práva priemyselného vlastníctva ako sú patentové prihlášky, úžitkové vzory zapísané do registra, prihlášky úžitkových vzorov zapísané do registra, topografie polovodičových výrobkov zapísané do registra, prihlášky topografií polovodičových výrobkov, dodatkové ochranné osvedčenia na liečivá, dodatkové ochranné osvedčenia na výrobky na ochranu rastlín a šľachtiteľské osvedčenia.

V odseku 2 je upravená definícia know-how ako súboru utajených, prakticky využiteľných poznatkov a informácií technického charakteru. Tieto poznatky a informácie nepoživajú formálnu ochranu priemyselnými právami, ale majú určitú cenu, ktorá vyplýva najmä z toho, že nie sú vo všeobecnosti dostupné a zabezpečujú tomu, kto nimi disponuje, lepšie konkurenčné postavenie, napr. pomôžu mu vstúpiť na nový trh alebo mu poskytnú konkurenčné výhody oproti iným podnikateľom, ktorý nedisponujú predmetným alebo podobným know-how.

Pod nevyhnutnými patentmi definovanými v odseku 3 sa rozumejú už existujúce patenty, ktoré sú nutné pre využitie iných patentov. Keby sa neposkytla licencia na nevyhnutný patent, iný, ďalší patent by nebolo možné využiť, alebo bolo možné využiť len v menšom rozsahu alebo za horších, nevýhodnejších podmienok.

§ 18

Skupinová výnimka sa vzťahuje aj na také dohody o poskytovaní technológií, kde poskytovateľ licencie nie je majiteľom patentu alebo know-how, ale je oprávnený majiteľom na poskytnutie licencie (písmeno a)), na dohody kde dohoda je síce upravená ako dohoda o prevode patentu alebo know-how, ale riziko s využívaním patentu a know-how znáša prevádzajúci (písmeno b)) a na dohody, kde práva a povinnosti poskytovateľa a/alebo nadobúdateľa licencie preberú podnikatelia s nimi spojení (písmeno c)).

§ 19

Aby sa mohla na dohody o poskytnutí technológií vzťahovať skupinová výnimka, záväzky uvedené v odseku 1 môžu platiť len určitý čas, aby nedošlo k takému obmedzeniu súťaže, ktoré nie je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa dohody o poskytnutí technológií. Tieto časové limity sú stanovené v odseku 1, 2 a 3 a líšia sa podľa jednotlivých záväzkov a podľa typov dohôd, teda či sa jedná o dohodu o poskytnutí technológií týkajúcu sa len patentov, týkajúcu sa len know-how alebo týkajúcu sa súčasne aj patentov, aj know-how.

§ 20

V § 20 sú uvedené záväzky a ustanovenia, ktoré sa bežne vyskytujú v dohodách o poskytnutí technológií, ale vo všeobecnosti neobmedzujú súťaž. Ak v dôsledku určitých ekonomických alebo právnych okolností dôjde k tomu, že tieto záväzky alebo ustanovenia budú obmedzovať hospodársku súťaž, vzťahuje sa na ne skupinová výnimka.

Tieto záväzky sa týkajú nadobúdateľa licencie ako aj poskytovateľa licencie a majú za cieľ zabezpečiť najmä aby práva priemyselného vlastníctva boli dostatočne chránené a predmet priemyselno-právnej ochrany využívaný efektívne.

Podľa písmena a) nadobúdateľ licencie je môže byť zaviazaný zachovať utajenosť know-how, a to i po ukončení dohody o poskytnutí technológií.

Podľa písmena b) poskytovaná licencia môže byť limitovaná na jednu, konkrétnu osobu, teda nadobúdateľ licencie sa môže zaviazať, že neprevedie licenciu alebo neposkytne sublicenciu.

Podľa písmena c) nadobúdateľ licencie sa môže zaviazať, že nebude využívať poskytnuté know-how alebo patent po ukončení dohody o poskytnutí technológií, ak know-how je stále

utajené a patent v platnosti. Je to záväzok typický pre takýto typ dohôd, inak by bol poskytovateľ licencie nútený poskytovať licenciu na dobu neurčitú.

Pri využívaní know-how alebo patentu môžu nadobúdatelia licencie alebo poskytovateľ licencie dospieť k určitým zlepšeniam patentov alebo know-how. Podľa písmena d) tieto zlepšenia, pokiaľ sú oddeliteľné, nadobúdatel' licencie má právo využívať a zaviazá sa poskytnúť na ne nevýlučnú licenciu poskytovateľovi licencie alebo iným nadobúdateľom licencie. Súčasne, ak k zlepšeniu dospeje poskytovateľ licencie, zaviazá sa poskytnúť výlučnú alebo nevýlučnú licenciu nadobúdateľovi licencie. Jedná sa tu teda o vzájomné, recipročné poskytovanie si licencií na zlepšenia patentov alebo know-how. Je nepravdepodobné, že by takéto recipročné poskytovanie si licencií na zlepšenia patentov alebo know-how malo protisúťažné účinky, a navyše umožňuje zmluvným stranám del'bu rizika a nákladov pri hľadaní nových zlepšení licencovaných technológií. Avšak za protisúťažný sa považuje záväzok nadobúdateľa licencie previesť zlepšenie na poskytovateľa licencie.

Podľa písmena e) nadobúdatel' licencie môže byť zaviazaný dodržiavať určité kvalitatívne požiadavky alebo používať na výrobu licencovaných tovarov určené výrobky a služby, pokiaľ je to nevyhnutné na technicky správne využívanie licencovanej technológie.

Podľa písmena f) nadobúdatel' licencie môže byť zaviazaný informovať poskytovateľa licencie o neoprávnenom použití know-how alebo o porušení práv k patentom a napomôcť mu pri odstraňovaní takéhoto neoprávneného použitia alebo porušenia práv. Takéto ustanovenie má za cieľ len ochrániť priemyselné práva poskytovateľa licencie.

Podľa písmena g) nadobúdatel' licencie môže byť zaviazaný pokračovať v platení licenčných poplatkov do ukončenia dohody, nezávisle na tom, či know-how sa stalo všeobecne známym alebo nie počas trvania dohody. Navyše, zmluvné strany musia mať voľnosť v oblasti financovania licencovaných technológií a teda môžu si rozložiť platenie licenčných poplatkov aj na dobu, ktorá presahuje účinnosť dohody o poskytnutí technológií, ak im takéto rozloženie poplatkov uľahčí platenie.

Podľa písmena h) poskytovateľ licencie môže obmedziť využívanie licencovanej technológie len na určitý účel.

Podľa písmena i) nadobúdatel' licencie, za účelom efektívneho využívania licencovanej technológie môže byť zaviazaný platiť minimálne licenčné poplatky, vyrábať minimálne množstvo licencovaných tovarov alebo vykonávať minimálny počet úkonov alebo činností pri využívaní licencovanej technológie.

Podľa písmena j) poskytovateľ licencie môže byť zaviazaný, aby dodatočne poskytol nadobúdateľovi licencie všetky ďalšie výhodné podmienky, ktoré neskôr poskytne ďalším podnikateľom.

Podľa písmena k) nadobúdatel' licencie môže byť zaviazaný označovať licencovaný tovar menom poskytovateľa licencie.

V niektorých prípadoch využívanie licencovanej technológie je možné len v špeciálnych výrobných zariadeniach. V takomto prípade poskytovateľ licencie môže nadobúdateľovi licencie poskytnúť licenciu, ktorá bude pokrývať aj špecifickú technológiu nevyhnutnú na výstavbu, prevádzku a údržbu výrobného zariadenia lokalizovaného na určitom, konkrétnom mieste. Podľa písmena l) nadobúdatel' licencie môže rozširovať kapacity tohoto zariadenia

alebo si vytvoriť ďalšie takéto zariadenie za zvyčajných obchodných podmienok. Avšak nadobúdateľ licencie môže byť obmedzovaný v tom, aby takto získanú technológiu na výstavbu výrobných zariadení využíval na výstavbu týchto zariadení pre tretie strany.

Vo všeobecnosti, poskytovateľ licencie by nemal limitovať nadobúdateľovi licencie množstvo licencovaných tovarov, ktoré môže vyrobiť. Toto však neplatí, ak licencia je poskytnutá za tým účelom, aby bol vytvorený druhý zdroj dodávok licencovaných tovarov pre konkrétneho odberateľa. V takomto prípade, podľa písm. m) je opodstatnené obmedzenie druhého nadobúdateľa licencie, aby nedodával iným odberateľom ako určenému odberateľovi ako aj obmedzenie množstva dodávaných licencovaných tovarov, keďže sa tu nesleduje cieľ vytvoriť nového, nezávislého dodávateľa licencovaných tovarov na trh.

Podľa písmena n) poskytovateľ licencie má právo obmedziť nadobúdateľa licencie pri využívaní licencovanej technológie na inom území ako na území vymedzenom pre tohoto nadobúdateľa licencie.

Podľa písmena o) a p) poskytovateľ licencie má možnosť ukončiť dohodu o poskytovaní technológií, ak nadobúdateľ licencie spochybní utajenosť alebo podstatnosť poskytnutého know-how, platnosť poskytnutých patentov a namietne, že patent nie je nevyhnutný pre využívanie licencovanej technológie.

Podľa písmena r) poskytovateľ licencie má právo ukončiť exkluzivitu udelenú nadobúdateľovi licencie, ak tento začne poskytovateľovi licencie konkurovať v oblasti výskumu, vývoja, výroby a predaja.

§ 21

V § 21 sú uvedené záväzky a ustanovenia, ktoré keď sú zahrnuté do dohody o poskytnutí technológií majú za následok, že na predmetnú dohodu sa nevzťahuje skupinová výnimka, pretože pri týchto záväzkoch nie je predpoklad, že by splnili podmienky uvedené v § 6 ods. 3 zákona č. 136/2001 Z.z.

Podľa písmena a) strany dohody nesmú byť priamo alebo nepriamo obmedzované pri určovaní si cien alebo zliav na licencované tovary. Určovanie cien výrazne obmedzuje súťaž a nie je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa dohody o poskytnutí technológií.

Podľa písmena b) dohoda o poskytnutí technológií nemôže obsahovať také záväzky alebo ustanovenia, v dôsledku ktorých by niektorá zo strán dohody nemohla konkurovať druhej zmluvnej strane, hlavne v oblasti výskumu a vývoja, výroby, použitia a distribúcie konkurenčných tovarov, bez ohľadu na to, aký konkurenčný vzťah je medzi zmluvnými stranami alebo aká je ich pozícia na trhu. Avšak poskytovateľ licencie má stále právo ukončiť exkluzivitu udelenú nadobúdateľovi licencie, ak tento začne poskytovateľovi licencie konkurovať v oblasti výskumu, vývoja, výroby a predaja konkurenčných výrobkov. Zároveň záväzok neprezradiť know-how aj po ukončení dohody o poskytnutí technológií sa nepovažuje za obmedzenie konkurovania si.

Poskytovateľ licencie a nadobúdatelia licencie nemôžu obmedzovať obchod s licencovanými tovarmi, ktoré už boli zákonným spôsobom uvedené na trh. Podľa písmena c) teda poskytovateľ licencie ako aj nadobúdatelia licencie nemôžu žiadnym spôsobom obmedzovať odberateľov v predaji licencovaných tovarov, bez ohľadu na to kým a na ktorom území boli tieto tovary vyrobené a kde sú odberateľmi predávané.

Podľa písmena d) si strany dohody, ktoré sú konkurentmi, nemôžu žiadnym spôsobom rozdeliť, ktorým skupinám zákazníkom bude dodávať jedna strana dohody a ktorým skupinám zákazníkom druhá strana dohody. Takéto ustanovenie výrazne obmedzuje súťaž a nie je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa dohody o poskytnutí technológií.

Podľa písmena e) nesmie byť žiadnym spôsobom limitované množstvo licencovaných tovarov, ktoré môže niektorá strana dohody vyrobiť. Obmedzenie vyrábaného množstva je výrazným obmedzením hospodárskej súťaže a nie je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa dohody o poskytnutí technológií. Za limitovanie množstva vyrábaných licencovaných tovarov sa však nepovažuje prípad, kedy nadobúdateľ licencie vyrába licencované tovary ako súčasť svojich výrobkov a na základe množstva ním vyrábaných konečných tovarov sa určí aj množstvo licencovaných tovarov a prípad, kedy je licencia poskytnutá len preto, aby určitý, konkrétny odberateľ mal druhý zdroj dodávok a nadobúdateľovi danej licencie sa limituje množstvo, ktoré môže danému, konkrétnemu odberateľovi dodávať.

Pri využívaní know-how alebo patentu môžu nadobúdatelia licencie alebo poskytovatelia licencie dospieť k určitým zlepšeniam patentov alebo know-how. Na tieto zlepšenia si môžu vzájomne, recipročne, poskytovať licencie. Podľa písmena f) však nadobúdateľ licencie nemôže byť zaviazaný, aby tieto zlepšenia na poskytovateľa licencie previedol.

Závazky uvedené v § 21 sú vo všeobecnosti záväzkami obmedzujúcimi súťaž, no bloková výnimka sa vzťahuje na licenčné dohody obsahujúce takéto záväzky avšak len na určitý, limitovaný počet rokov. Ak takéto záväzky trvajú dlhšie ako je určené v § 19 ods. 1 až 3, na takú dohodu o poskytovaní technológií sa skupinová výnimka nevzťahuje (písmeno g).

§ 22

Skupinová výnimka sa nevzťahuje na dohody, ktoré sú uzavreté medzi členmi patentového združenia alebo medzi podnikateľmi vlastniami podiely v spoločnom podniku alebo medzi inými konkurentmi, kde licencie sa poskytujú len vzájomne, na výmenu (odsek 1, písm. a), b) a c)), ak strany dohody podliehajú nejakým teritoriálnym obmedzeniam v oblasti výroby, použitia alebo uvedenia na trh licencovaných tovarov. Takéto dohody sú zložité a prinášajú rozličné nové problémy, s ktorými sa nie je možné vysporiadať vo všeobecnej skupinovej výnimke.

Podľa odseku 1 písm. d) skupinová výnimka sa taktiež nevzťahuje na dohody, ktorých hlavným predmetom sú iné práva duševného vlastníctva ako patenty a k nim ekvivalentné práva priemyselného vlastníctva.

Ako už bolo vyššie uvedené, vyňaté spod zákazu by mali byť tie dohody, ktoré prinášajú prospech definovaný v § 6 ods. 3 zákona č. 136/2001 Z.z., konkrétne uľahčujú šírenie technológií a napomáhajú k zlepšeniu výrobných procesov. Preto sa skupinová výnimka nevzťahuje na dohody uzatvorené výlučne za účelom predaja a dohody, ktorých predmetom je marketingový know-how sprostredkovaný v súvislosti s frančízovými dohodami (písm. e)), pretože tieto dohody neprispievajú k novým zlepšeniam licencovaných technológií.

§ 23

Aj keď je táto skupinová výnimka je konštruovaná tak, aby pod ňu spadali len tie licenčné dohody ktoré spĺňajú ustanovenia § 6 ods. 3 zákona č. 136/2001 Z.z. a ktoré výrazne neobmedzujú hospodársku súťaž, môže sa stať, že niektoré dohody o poskytnutí technológií

aj napriek tomu, že splňajú podmienky stanovené v § 16 – 23 majú za následok, že licencované tovary nie sú vystavené účinnej súťaži (písmeno a) až písmeno c)) alebo že licenčnou dohodou došlo k zníženiu počtu konkurentov (písmeno d)). V takýchto prípadoch úrad skupinovú výnimku odníme v rámci konania začatého z vlastného podnetu.

Skupinová výnimka pre dohody obmedzujúce súťaž v oblasti špecializácie

§ 24

Podľa ustanovenia § 24 sa na tzv. dohody o špecializácii, pokiaľ splňajú podmienky ustanovené v tejto časti zákona, vzťahuje skupinová výnimka. Dohody o špecializácii sú dohody na základe ktorých sa podnikatelia špecializujú na výrobu výrobkov alebo na poskytovanie služieb. Dohody o špecializácii vo všeobecnosti prispievajú k zlepšovaniu výroby alebo distribúcie výrobkov, pretože zmluvné strany - podnikatelia sa môžu sústrediť na výrobu určitých výrobkov, fungujú teda efektívnejšie a výrobky sú lacnejšie. Táto časť zákona sa vzťahuje aj na tzv. subdodávateľské dohody (ktoré sú inak vertikálnymi dohodami medzi konkurentmi).

Odsek 1 rozlišuje 3 druhy dohôd o špecializácii: jednostranné dohody, recipročné dohody a dohody o spoločnej výrobe. Na základe jednostrannej dohody o špecializácii sa jedna strana dohody vzdáva výroby určitých výrobkov alebo poskytovania určitých služieb v prospech iného účastníka. Na základe recipročnej dohody o špecializácii sa každá zmluvná strana vzdáva výroby určitých výrobkov alebo určitých služieb v prospech inej zmluvnej strany dohody. Na základe dohody o spoločnej výrobe sa zmluvné strany dohody zaväzujú spoločne vyrábať určité výrobky alebo poskytovať určité služby.

V zmysle odseku 2 sa skupinová výnimka vzťahuje aj na ustanovenia obsiahnuté v dohode o špecializácii, ktoré nepredstavujú prvotný cieľ dohody, ale priamo súvisia a sú nevyhnutné pre plnenie dohody o špecializácii, za predpokladu, že nemajú taký istý cieľ ako obmedzenia súťaže podľa § 28 ods. 1. Uvedené ustanovenie sa týka dohôd o prevode práv alebo o poskytnutí licencií na vynálezy, priemyselné vzory, ochranné známky, obchodné mená, chránené odrody rastlín alebo plemená zvierat, úžitkové vzory a chránené topografie polovodičových výrobkov.

§ 25

Ustanovenie § 25 obsahuje definície pojmov výroba, záväzok výhradnej dodávky, záväzok výhradnej kúpy, zúčastnení podnikateľa a negatívnu definíciu pojmu služby na účely tejto časti zákona.

§ 26

Podľa § 26 sa skupinová výnimka vzťahuje tiež na tzv. nákupné a marketingové ustanovenia obsiahnuté v dohodách o špecializácii, ktoré obsahujú záväzok výhradnej dodávky alebo výhradnej kúpy alebo ak zmluvné strany uskutočňujú distribúciu výrobkov alebo poskytujú služby, ktoré sú predmetom dohody o špecializácii, spoločne alebo prostredníctvom tretej strany, ktorá nie je konkurujúcim podnikateľom.

§ 27

Hranica trhového podielu 20% bola určená na základe skutočnosti, že ak je podiel zúčastnených podnikateľov na relevantnom trhu najviac 20%, dá sa predpokladať pozitívne efekty dohôd o špecializácii prevážia negatívne dopady na súťaž

Ostatné odseky § 7za vymedzujú, podľa akých údajov sa počíta podiel na trhu, a stanovujú, že výnimka sa vzťahuje na dohody o špecializácii aj po prekročení danej hranice avšak iba na určité obdobie. Uvedené ustanovenia majú zabezpečiť podnikateľom právnu istotu.

§ 28

Ustanovenia týkajúce sa skupinovej výnimky by mali zabezpečiť, aby neboli vyňaté dohody, ktoré obsahujú obmedzenia uvedené v odseku 1, ktoré predstavujú tak výrazné obmedzenia súťaže, že nemôžu požívať výhodu zo skupinovej výnimky.

V zmysle odseku 1 sa teda skupinová výnimka nevzťahuje na dohody o špecializácii obsahujúce tzv. ťažké kartelové ujednania v zmysle § 4 ods. 3 písmená a) až c) zákona č. 136/2001 Z.z. a to bez ohľadu na výšku podielov na trhu.

Odsek 2 obsahuje také dojednania, na ktoré sa skupinová výnimka vzťahuje.

§ 29

Úrad z vlastného podnetu za určených podmienok začne konanie, v ktorom rozhodne o odňatí skupinovej výnimky vo vzťahu ku konkrétnej dohode.

Skupinová výnimka pre dohody obmedzujúce súťaž v oblasti oblast' výskumu a vývoja

§ 30

Legislatívna skratka dohoda o výskume a vývoji sa vzťahuje na celý odsek 1, t.j. aj na písmená a) až c).

Predmetom dohody o výskume a vývoji môže byť spoločné zlepšovanie existujúcich technológií alebo spolupráca týkajúca sa výskumu, vývoja a marketingu úplne nových výrobkov.

Spolupráca vo výskume a vývoji a vo využívaní výsledkov vo všeobecnosti podporuje technický a hospodársky pokrok zvyšovaním rozširovania know-how medzi stranami a zabránením duplicité výskumnej a vývojovej práce a zbytočných nákladov, zrýchlením vývoja technológií, stimuláciou nového pokroku prostredníctvom výmeny komplementárneho know-how a racionalizáciou výroby výrobkov alebo uplatnenia procesov vyplývajúcich z výskumu a vývoja.

Odsek 1 taxatívne stanovuje predmet dohôd obmedzujúcich súťaž o výskume a vývoji, na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka.

V zmysle odseku 2 sa majú výhody tejto skupinovej výnimky vzťahovať tiež na ustanovenia obsiahnuté v dohodách o výskume a vývoji, ktoré nepredstavujú prvotný cieľ takýchto dohôd, ale sú priamo súvisiace a nevyhnutné pre ich vykonávanie.

§ 31

Ustanovenie § 31 obsahuje definície niektorých pojmov použitých v časti o dohodách o výskume a vývoji.

Podľa odseku 1 sa pre zmluvné strany dohody o výskume a vývoji a s nimi spojených podnikateľov zavádza pojem zúčastnení podnikatelia, pričom definícia spojených podnikateľov je v § 3 ods. 8 zákona č. 136/2001.

V odseku 2 je definovaný pojem výskum a vývoj.

V odseku 3 je definovaný pojem zmluvný proces. Ide o technológie, teda duševné vlastníctvo, ktoré je predmetom licencie a jeho blízke substitúty, t.j. iné technológie, ktoré by spotrebiteľia mohli použiť ako substitút.

V zmysle odseku 4 môže byť predmetom dohody o výskume a vývoji zmena už existujúceho výrobku alebo služby alebo úplne nový výrobok alebo služba, prípadne tiež dôležitý komponent konečného výrobku (napr. motor automobilu).

V odseku 5 je taxatívnym spôsobom vymedzený pojem využívanie výsledkov. Spoločné využívanie výsledkov možno považovať za prirodzený dôsledok spoločného výskumu a vývoja. Takéto využívanie môže nadobúdať rôzne formy, ako je výroba, využívanie práv duševného vlastníctva, ktoré výrazne prispieva k technickému alebo hospodárskemu pokroku, alebo trhová realizácia (marketing) nových výrobkov.

V odseku 6 je vymedzený pojem know-how len na účely dohody o výskume a vývoji a v odseku 7 sú definované spôsoby, akými dochádza k spoločnému výskumu a vývoju alebo k spoločnému využívaniu výsledkov.

§ 32

Podľa písmena a) aby bola výnimka odôvodnená, spoločné využívanie by sa malo týkať výrobkov, služieb alebo procesov, pre ktoré je využitie výsledkov výskumu a vývoja rozhodujúce, pričom každej zo strán dohody má byť daná príležitosť využiť akékoľvek výsledky, o ktoré má záujem. Avšak v prípade, keď sa výskumu zúčastňujú akademické orgány, výskumné inštitúcie alebo podnikatelia dodávajúci výskum a vývoj ako komerčnú službu bez toho, aby boli bežne aktívne vo využití výsledkov, môžu sa títo dohodnúť na využití výsledkov výskumu a vývoja výhradne pre účely ďalšieho výskumu.

Podľa písmena b) musí každá strana dohody mať možnosť samostatne využívať výsledky spoločného výskumu a vývoja ako aj akéhokoľvek už existujúceho know-how nevyhnutného pre účely takého využívania, ak sa na základe dohôd o výskume a vývoji uskutočňuje iba spoločný výskum a vývoj, bez dotknutia písmena a). Nekonkurenti sa však môžu dohodnúť na obmedzení svojho práva využitia na jednu alebo niekoľko technických oblastí uplatnenia tak, aby sa uľahčila spolupráca medzi stranami s komplementárnymi zručnosťami.

Písmená c) a d) upravujú ďalšie podmienky, ktoré musia byť splnené, aby sa výnimka vzťahovala na dohodu o výskume a vývoji.

§ 33

Podľa odseku 1 sa skupinová výnimka dohôd o výskume a vývoji uzatvorená medzi nekonkurujúcimi si podnikateľmi viaže na trvanie etapy výskumu a vývoja, avšak aj na ďalšiu etapu možného zavedenia na trh do tej miery, do akej ide o spoločnú výrobu alebo marketing možných výsledkov. Dôvodom vyňatia dohody ešte aj v rámci tejto ďalšej etapy je, že prvé

spoločnosti, ktoré prichádzajú na trh s novým produktom alebo technológiou, často majú veľmi vysoké počiatočné trhové podiely a úspešný výskum a vývoj je tiež často predmetom ochrany duševného vlastníctva. Silné postavenie na trhu z dôvodu tejto „výhody prvého ťahu“ obyčajne nemožno považovať za vylúčenie súťaže. Preto sa skupinová výnimka vzťahuje na dohodu aj na obdobie ďalších 7 rokov bez ohľadu na výšku podielu na trhu, aby sa počkalo na stabilizáciu trhových podielov strán, najmä po zavedení úplne nového výrobku a aby sa zabezpečilo minimálne obdobie pre návratnosť vložených investícií.

Pre dohody uzatvorené medzi konkurujúcimi si podnikateľmi sa počas spoločného využívania výsledkov, skupinová výnimka vzťahuje na dohody len, ak spoločný podiel na trhu nepresahuje 25% a pokiaľ sú splnené aj ostatné podmienky uvedené v tejto časti návrhu zákona.

Z dôvodu zabránenia vylúčeniu súťaže vo vzťahu k podstatnej časti daných výrobkov alebo služieb je nevyhnutné vylúčiť zo skupinovej výnimky dohody medzi konkurentmi, ktorých spoločný podiel na trhu výrobkov, ktoré je možné zlepšiť alebo nahradiť výsledkami výskumu a vývoja, presahuje v čase uzatvorenia dohody určitú úroveň.

§ 34

Z výhody skupinovej výnimky budú teda vylúčené vážne protisúťažné obmedzenia bez ohľadu na trhový podiel strán dohody. Ide o také obmedzenia ako sú obmedzenie slobody strán realizovať výskum a vývoj v oblasti nesúvisiacej s dohodou, stanovenie cien účtovaných tretím stranám, obmedzenie výroby alebo predaja alebo rozdeľovanie trhov alebo odberateľov, obmedzenie realizácie pasívnych predajov zmluvných výrobkov na územiach vyhradených iným stranám.

§ 35

Úrad vydá rozhodnutie o tom, že skupinová výnimka sa nevzťahuje na konkrétnu dohodu, ak táto dohoda nespĺňa podmienky pre udelenie individuálnej výnimky a najmä v návrhu zákona uvedené podmienky.

Skupinová výnimka zo zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž v oblasti poisťovníctva

§ 36

V § 36 sú definované základné pojmy použité v rámci ustanovení § 36 až 51.

Skupinová výnimka zo zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž podľa § 4 ods. 1 zákona č. 136/2001 Z.z. sa vzťahuje na dohody, rozhodnutia združení a zosúladené postupy (ďalej len „dohody obmedzujúce súťaž“) medzi poisťovňami alebo zaisťovňami, ktoré sa týkajú výpočtu poistného, všeobecných poistných podmienok pre priame poistenie, spoločného krytia určitých druhov poistných rizík a spoločných pravidiel testovania a schvaľovania bezpečnostných zariadení. Takéto konania poisťovní alebo zaisťovní obmedzujú hospodársku súťaž, avšak za splnenia podmienok uvedených v zákone sa predpokladá, že spĺňajú podmienky ustanovené v § 6 ods. 3 písm. a) až d) zákona č. 136/2001 Z.z., a preto sú vyňaté spod zákonného zákazu.

Pod pojmom používaným v tejto časti zákona „krytie“, príp. „poistné krytie“ sa rozumie súbor údajov, ktoré preukazujú, že uplatňovaný nárok je poistnou udalosťou, môže sa likvidovať a môže sa poskytnúť poistné plnenie. Základom sú údaje o platnosti poistnej

zmluvy a o zaplatenom poistnom za obdobie, v ktorom vznikla poistná udalosť. Ďalšími sú údaje, ktoré potvrdzujú, či udalosť zodpovedá dohodnutých poistným podmienkam.

§ 37 až § 40

Zo zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž budú za podmienok uvedených v § 37 a 38 vyňaté tie dohody obmedzujúce súťaž medzi poisťovňami alebo zaisťovňami, ktorých obsahom je výpočet priemerných nákladov na krytie poistného rizika, ktoré vychádza zo štatistických údajov o početnosti a priemernej intenzite rizika v minulosti. Výpočet priemerných nákladov na krytie poistného rizika nemôže obsahovať ostatné zložky hrubého poistného, čo vyplýva zo znenia § 38 písm. b) navrhovaného zákona.

Výnimka podľa § 37 písm. a) sa vzťahuje na tie dohody obmedzujúce súťaž poisťovní alebo zaisťovní, obsahom ktorých je výpočet priemerných nákladov na krytie poistného rizika, ktoré sa vzťahuje iba na rovnaké alebo porovnateľné poistné riziká.

Predmetom dohôd obmedzujúcich súťaž medzi poisťovňami alebo zaisťovňami, na ktoré sa vzťahuje výnimka podľa § 37, môže byť zostavenie a distribúcia úmrtnostných tabuliek, tabuliek, ktoré vyjadrujú početnosť chorôb, úrazov a invalidít vzťahujúcich sa na poistenie, ktoré zahŕňa prvky kapitalizácie, a to na základe údajov zhromaždených v rozsahu nevyhnutnom na vytvorenie bázy na štatistické využitie. Tieto údaje sú bližšie špecifikované v § 37 písm. a) bodoch 1 až 4.

Poisťovne alebo zaisťovne sa môžu zároveň dohodnúť na spoločnom vypracovaní štúdií pravdepodobného vplyvu budúcich všeobecných okolností na početnosť alebo rozsah škôd alebo na návratnosť rôznych druhov investícií, ako aj na distribúcii výsledkov týchto štúdií.

Podmienky, za splnenia ktorých sa výnimka zo zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž vzťahuje na predmetné dohody obmedzujúce súťaž medzi poisťovňami alebo zaisťovňami, sú špecifikované v § 38.

Na prípady, kedy poisťovne, zaisťovne alebo ich združenia sa navzájom zaviazajú alebo zaviazajú iné poisťovne alebo zaisťovne, že nebudú používať iné výpočty a tabuľky ako tie, ktoré sú predmetom dohody obmedzujúcej súťaž a na prípady, kedy poisťovne, zaisťovne alebo ich združenia sa navzájom zaviazajú alebo zaviazajú iné poisťovne alebo zaisťovne, že nebudú používať výpočty a tabuľky odchyľujúce sa od výsledkov štúdií, ktoré sú predmetom dohody obmedzujúcej súťaž, sa výnimka podľa § 37 nebude vzťahovať.

V prípadoch, kedy sa na dohodu obmedzujúcu súťaž poisťovní alebo zaisťovní vzťahuje výnimka zo zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž uvedená v § 37, avšak vzhľadom na konkrétne okolnosti a situáciu na relevantnom trhu nie sú súčasne splnené podmienky ustanovené v § 6 ods. 3 písm. a) až d) zákona č. 136/2001 Z.z., a teda dochádza k obmedzovaniu hospodárskej súťaže bez vyvažujúcich pozitívnych efektov, Protimonopolný úrad SR v konaní začatom z vlastného podnetu rozhodne o odňatí tejto výnimky. Jedná sa najmä o prípady, kedy výpočty, tabuľky alebo štúdie podľa § 37 písm. a) a b) nevychádzajú zo štatistických údajov alebo sú založené na neopodstatnených hypotézach. (§ 39)

§ 41 až 44

Druhým typom dohôd obmedzujúcich súťaž medzi poisťovňami, na ktoré sa nebude za podmienok ustanovených v § 41 až 44 vzťahovať zákaz dohôd obmedzujúcich súťaž podľa § 4 odseku 1 zákona č. 136/2001 Z.z., sú dohody obmedzujúce súťaž medzi poisťovňami, ktorých cieľom je vytvorenie a distribúcia jednak všeobecných poistných podmienok pre

priame poistenie, ako aj všeobecných modelov ilustrujúcich výnosy vyplývajúce z poistnej zmluvy, ktorá obsahuje prvok kapitalizácie.

Dôvodom vyňatia takýchto dohôd obmedzujúcich súťaž je skutočnosť, že spolupráca poisťovní v týchto oblastiach umožňuje spotrebiteľovi porovnávať poistné produkty poskytované poisťovňami. Avšak vytváranie priestoru pre uniformitu produktov poskytovaných poisťovňami je zásadne neprípustné, preto všeobecné poistné podmienky pre priame poistenie a predmetné všeobecné modely musia spĺňať podmienky uvedené v § 42, t. j. musí sa jednať iba o ilustratívne všeobecné poistné podmienky pre priame poistenie, ktoré musia mať nezáväzný charakter.

V rámci ustanovení § 43 ods. 1 písm. a) až k) sú špecifikované tzv. „čierne klauzuly“ kedy v prípade ich výskytu v dohode, rozhodnutí združenia alebo zosúladenom postupe poisťovní v predmetnej oblasti si tieto nemôžu uplatniť výnimku zo zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž podľa § 41.

Tzv. „čierne klauzuly“ sú rozdelené do troch kategórií: prvá skupina je obsiahnutá v § 43 ods. 1 písm. a) až d) a týka sa rozsahu poistného krytia, druhá skupina je obsiahnutá v § 43 ods. 2 písm. e) až i) a zaoberá sa trvaním poistného vzťahu, tretia skupina je uvedená v § 43 ods. 3 písm. j) a k) a predstavuje formy viazania, ktoré rovnako z hľadiska ochrany hospodárskej súťaže nie sú prípustné.

Ak poisťovne alebo združenia poisťovní spoločne postupujú, vzájomne sa zaviažu alebo zaviažu iné poisťovne, že nebudú aplikovať iné poistné podmienky, ako tie, ktoré sú predmetom dohody obmedzujúcej súťaž, výnimka zo zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž sa na ne nebude vzťahovať vzhľadom na to, že takéto konanie poisťovní by viedlo k jednotnému správaniu sa poisťovní a k vylúčeniu hospodárskej súťaže (§ 43 ods. 2). Rovnaký princíp sa uplatňuje aj vo vzťahu k všeobecným modelom ilustrujúcich výnosy vyplývajúce z poistnej zmluvy, ktorá obsahuje prvok kapitalizácie (§ 43 ods. 3).

Výnimka zo zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž sa takisto nevzťahuje na dohody obmedzujúce súťaž medzi poisťovňami, na základe ktorých dochádza k spoločnému vylúčeniu poistenia určitých rizikových kategórií z dôvodu charakteristík spájaných s poistencom (napríklad poistenie potápačov). (§ 43 ods. 4)

Rovnako, ako v prípade dohôd obmedzujúcich súťaž medzi poisťovňami a zaisťovňami vzťahujúcich sa na výpočet poistného, aj v predmetnom prípade úrad v konaní začatom z vlastného podnetu rozhodne, že výnimka podľa § 41 sa nevzťahuje na konkrétnu dohodu obmedzujúcu súťaž medzi poisťovňami, ktorá nespĺňa podmienky podľa § 6 ods. 3 písm. a) až d) zákona č. 136/2001 Z.z. Jedná sa najmä o prípady, kedy všeobecné poistné podmienky obsahujú ustanovenia, ktoré na škodu poisteného vytvárajú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán. (§ 43 ods. 5)

§ 45 až 48

Ustanovením § 45 ods. 1 sa zavádza výnimka zo zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž medzi poisťovňami a zaisťovňami, ktorých cieľom je založenie a určenie pravidiel činnosti skupiny spolupoisťiteľov a skupiny spoluzaisťiteľov. Jedná sa o tzv. inštitucionálne poisťovacie a zaisťovacie pooly, ktoré poisťovne alebo zaisťovne zakladajú za účelom krytia určitej kategórie nešpecifikovaného počtu rizík, a teda predmetné ustanovenie sa nevzťahuje na pooly, ktoré poisťovne alebo zaisťovne zakladajú *ad hoc*, aby poistili špecifikované riziko.

Pojmy „skupina spolupoisťiteľov“ a „skupina spoluzaistiteľov“ sú definované v § 36 ods. 3 a 4.

Dohody obmedzujúce súťaž, cieľom ktorých je založenie a činnosť skupiny spolupoisťiteľov alebo skupiny spoluzaistiteľov môžu ustanoviť: povahu a charakteristiky rizík krytých spolupoisťením, podmienky prijatia do skupiny, individuálne podiely členov skupiny na spoločne poisťených alebo spoločne zaistených rizikách, podmienky pre individuálne odstúpenie členov príslušnej skupiny a pravidlá upravujúce činnosť a riadenie príslušnej skupiny. (§ 45 ods. 1)

Dohody obmedzujúce súťaž, cieľom ktorých je založenie a činnosť skupiny spoluzaistiteľov, môžu ďalej ustanoviť: podiely jednotlivých členov skupiny na nimi poisťených krytiach, ktoré nepredložia na spoločné zaistenie - vlastné vruby, ako aj náklady spoluzaistenia, ktoré obsahujú správne náklady a odmenu členov skupiny za ich činnosť zaistovateľa. (§ 45 ods. 2)

S cieľom zabezpečiť efektívnu súťaž sa výnimka zo zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž vzťahuje na dohody obmedzujúce súťaž týkajúce sa založenia a činnosti skupiny spolupoisťiteľov pod podmienkou, že spoločný podiel členov skupiny spolupoisťiteľov na relevantnom trhu nepresahuje 10 %, pričom trhový podiel zahŕňa celkový obrat členov skupiny na danom relevantnom trhu poisťných produktov, ktoré sú zhodné alebo vzájomne zastupiteľné, bez ohľadu na to, či títo generovali svoj obrat prostredníctvom skupiny alebo samostatne. Rovnaký princíp sa uplatňuje v prípade dohôd obmedzujúcich súťaž týkajúcich sa založenia a činnosti skupiny spoluzaistiteľov, avšak percentuálny podiel na relevantnom trhu je vyšší a predstavuje 15 %. (§ 46 ods. 1 písm. a))

V prípade skupiny spolupoisťiteľov je prípustný nižší spoločný podiel členov skupiny v porovnaní so skupinou spoluzaistiteľov vzhľadom na to, že mechanizmus činnosti skupiny spolupoisťiteľov vyžaduje uplatňovanie spoločných poisťných podmienok a komerčné poisťné následkom čoho je ostatná súťaž medzi členmi skupiny spolupoisťiteľov čiastočne redukovaná.

Výnimka zo zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž sa vzťahuje na dohody, rozhodnutia združení a zosúladené postupy týkajúce sa založenia a činnosti skupiny spolupoisťiteľov a skupiny spoluzaistiteľov, ak každý člen príslušnej skupiny má právo vystúpiť zo skupiny bez následku akýchkoľvek sankcií, ak dodrží výpovednú lehotu, ktorá však nesmie byť dlhšia ako 6 mesiacov. (§ 46 ods. 1 písm. b))

V prípadoch, kedy skupina spolupoisťiteľov alebo skupina spoluzaistiteľov kryje riziká živelných pohrôm alebo zvýšené riziká, sa do podielu podľa § 46 ods. 1 písm. a) započítava obrat generovaný iba z poisťných produktov vložených do skupiny, t. j. obrat členov skupiny realizovaný prostredníctvom skupiny (§ 46 ods. 2), avšak iba ak sú splnené podmienky uvedené v § 46 ods. 3.

Podmienka uvedená v § 46 ods. 3 písm. b) vyplýva zo skutočnosti, že záväzok, aby všetky riziká boli vnesené do skupiny spolupoisťiteľov alebo do skupiny spoluzaistiteľov je neprípustný, vzhľadom na to, že sa jedná o neopodstatnené obmedzenie hospodárskej súťaže.

Napriek tomu, že záväzky uvedené v § 47 ods. 1, resp. ods. 2 obmedzujú hospodársku súťaž, vzhľadom na to, že tieto sú nevyhnutné pre činnosť skupiny spolupoisťiteľov, resp. skupiny spoluzaistiteľov, ich uplatnenie nevyučuje pôsobnosť výnimky zo zákazu predmetných dohôd obmedzujúcich súťaž. Iné záväzky obmedzujúce hospodársku súťaž sú však neprípustné.

Ako je ustanovené v § 48 Protimonopolný úrad SR za určených podmienok v konaní začatom z vlastného podnetu rozhodne o odňatí výnimky zo zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž vo vzťahu ku konkrétnej dohode obmedzujúcej súťaž, a to najmä v prípadoch uvedených v rámci písm. a) až d).

§ 49 až 51

Výnimka zo zákazu dohôd obmedzujúci súťaž uvedená v § 49 umožňuje poisťovniam a zaist'ovniam, aby spolupracovali v oblasti technických popisov bezpečnostných zariadení, postupov hodnotenia a certifikácie súladu bezpečnostných zariadení s technickými popismi, ďalej v oblasti zriadenia a údržby bezpečnostných zariadení, ako aj pravidiel hodnotenia a schvaľovania podnikateľov, ktorí poskytujú služby zriadenia alebo údržby bezpečnostných zariadení.

Táto spolupráca umožňuje poisťovniam a zaist'ovniam lepšie zhodnotiť riziká, ktoré poisťujú a presnejšie kalkulovať poistné. Zároveň výrobcovia bezpečnostných zariadení sú motivovaní k výrobe kvalitnejších zariadení tak, aby tieto minimalizovali poistné riziká. Primeraný prospech spotrebiteľa vyplývajúci z predmetného obmedzenia súťaže je daný skutočnosťou, že použitím účinného bezpečnostného zariadenia sa znižuje riziko, čím sa znižuje aj komerčné poistné.

Podmienky, za splnenia ktorých je možné uplatniť predmetnú výnimku zo zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž, sú definované v § 50.

§ 51 oprávňuje Protimonopolný úrad Slovenskej republiky v konaní začatom z vlastného podnetu rozhodnúť o odňatí výnimky zo zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž vo vzťahu ku konkrétnej dohode obmedzujúcej súťaž, ak vzhľadom na konkrétne okolnosti a situáciu na relevantnom trhu nie sú súčasne splnené podmienky ustanovené v § 6 ods. 3 písm. a) až d) zákona č. 136/2001 Z.z., a teda dochádza k obmedzovaniu hospodárskej súťaže bez vyvažujúcich pozitívnych efektov.

Skupinová výnimka pre dohody obmedzujúce súťaž v oblasti námornej dopravy

§ 52

Ustanovenia § 52 obsahujú taxatívny výpočet vyňatých aktivít, činností, ktoré sú predmetom dohôd o konzorcium a na ktoré sa nevzťahuje zákaz podľa § 4 ods. 1 zákona č. 136/2001 Z.z., ak spĺňajú podmienky uvedené v zákone. Tieto činnosti sú považované za najbežnejšie v dohodách o konzorcium spĺňajúce podmienky podľa § 6 ods. 3 zákona č. 136/2001 Z.z. a obyčajne sú vykonávané za účelom dosiahnutia cieľov konzorcium.

Odsek 2 uvádza príkladom tzv. pridružené činnosti, ktoré sú podľa predchádzajúceho odseku tiež vyňaté spod zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž. Tieto ustanovenia zabezpečujú, že členovia konzorcium poskytujú prepravu nákladu ako spoločnú službu. Ide najmä o tzv. doložky výlučnosti a tzv. doložky tretích strán. Doložka tretích strán je výhodná pre prepravcov, z toho hľadiska, že majú možnosť zväčšiť svoj priestor na prepravu a mať pod kontrolou, na koho je priestor na plavidlách prevedený alebo komu je prenajatý.

§ 53

V § 53 sú definície pojmov použitých v tejto časti zákona.

Konzorciá sú dosť široko definované v ustanovení písmena a) a to tak, aby tento pojem pokryl všetky združenia fungujúce na báze dohôd o spolupráci, ktorých hlavným cieľom je racionalizácia linkových prepravných služieb. Konzorcia vo všeobecnosti napomáhajú zlepšeniu produktivity a kvality dostupných služieb pravidelnej linkovej prepravy z dôvodu racionalizácie, ktorú prinášajú do aktivít členských spoločností, a prostredníctvom úspor z rozsahu, ktoré vytváranie konzorcií umožňuje pri prevádzke plavidiel a využívaní prístavných zariadení. Konzorciá tiež prispievajú k technickému a hospodárskemu pokroku uľahčovaním a nabádaním k väčšiemu využitiu kontajnerov a efektívnejšiemu využitiu kapacity plavidiel. Výhody konzorcia pre užívateľov prepravných služieb poskytovaných konzorciami môžu mať formu zlepšenia vo frekvencii prepravy a v prístavoch určenia alebo zlepšenie v plánovaní prepravy, ako aj lepšej kvality prostredníctvom použitia modernejších plavidiel a ostatného zariadenia, vrátane prístavných zariadení. Dohodou, na základe ktorej pôsobí konzorcium, sa rozumie aj viac prepojených zmlúv, na základe ktorých sa prevádzkuje jedna služba, nakoľko právna forma je menej dôležitá ako ekonomická realita. Skupinová výnimka sa nevzťahuje na dohody medzi konzorciami ani na dohody medzi konzorciom a inými prepravcami, ktorí nie sú členmi konzorcia. Definícia konzorcia nevyklučuje, že prevoz nákladu môže byť uskutočňovaný aj inak ako v kontajneroch, napr. na viacúčelových plavidlách.

Konzorcium nemôže určovať priamo alebo nepriamo ceny prepravných služieb.

Ustanovenie § 53 ďalej obsahuje definície pojmov linková preprava, dojednanie o poskytnutí služby, užívateľ prepravy, určenie nezávislej sadzby a konferencie.

§ 54

Ustanovenie stanovuje v odseku 1 platnosť skupinovej výnimky, ak sa konzorcium nachádza v jednej alebo viacerých z 3 uvedených situácií. Ak sa konzorcium nachádza v aspoň jednej z týchto troch situácií, existuje odôvodnený predpoklad, že je splnená požiadavka, že sa na užívateľov prepravy (spotrebiteľov) preniesie primeraná časť z prospechu (§ 6 ods. 3 zákona č. 136/2001 Z.z.) vo forme zlepšenej efektívnosti, ako aj ostatných výhod ponúkaných konzorciami.

Ustanovenie odseku 2 stanovuje ďalšie dodatočné podmienky, splnenie ktorých je nevyhnutné na udelenie skupinovej výnimky.

Podmienka podľa písmena a) je zameraná na podporu individuálnej súťaže, pokiaľ ide o kvalitu služby. Konzorcium musí umožniť, aby každý jednotlivý člen mohol poskytovať svoje vlastné dojednania služieb.

Podľa písmena b) musí dohoda konzorcia obsahovať ustanovenie umožňujúce každému jednotlivému členovi vystúpiť z konzorcia v 6 mesačnej výpovednej lehote. Toto právo zabezpečuje, že obchod je flexibilný a teda čo najviac prosúťažný a zabráni tomu, aby konzorciá obmedzovali súťaž do takej miery, ktorá nie je nepostrádateľná pre dosiahnutie cieľov odôvodňujúcich vyňatie.

Písmeno c) ustanovuje, že ak konzorcium prevádzkuje svoju činnosť s využitím spoločnej marketingovej štruktúry, každý jeho člen má mať právo účasti v nezávislých marketingových aktivitách, ak to oznámi v 6 mesačnej lehote.

Podmienkou pre platnosť skupinovej výnimky podľa písmena d) je, že konzorciá a členovia konzorcií neuplatňujú k danej trase sadzby a prepravné podmienky odlišované výlučne podľa krajiny pôvodu alebo určenia pri prepravovaných tovaroch, pokiaľ ich nie je možné ekonomicky odôvodniť.

Výnimka sa na dohody o konzorciu vzťahujú podľa odseku 3 vtedy, ak je zabezpečená efektívnejšia prevádzka služieb námornej prepravy tak, že sa berú do úvahy požiadavky užívateľov.

V zmysle § 54 ods. 3 písm. a) by sa mali zabezpečiť konzultácie medzi konzorciami a užívateľmi prepravy o aktivitách, na ktoré sa vzťahujú dohody.

Tiež by užívatelia prepravy mali mať v zmysle písmena b) vždy možnosť oboznámiť sa s podmienkami poskytovania služby námornej prepravy spoločne prevádzkovanou členmi konzorcia.

§ 55

V súlade s § 6 ods. 3 zákona č. 136/2001 Z.z. sa výnimka vzťahuje na konzorciá, ktoré nemajú možnosť vylúčenia súťaže v podstatnej časti predmetných služieb. Skupinová výnimka sa teda podľa ustanovenia § 52 vzťahuje len za podmienky, že na každom trhu, kde konzorcium pôsobí (mal by sa brať do úvahy nie iba priamy obchod medzi prístavmi, kde pôsobí konzorcium, ale akákoľvek súťaž zo strany linkových služieb plaviacich sa z prístavov, ktoré môžu nahradiť prístavy, kde pôsobí konzorcium, a tam, kde je to vhodné, aj iné druhy dopravy), nepresahuje jeho trhovú podiel určenú výšku.

V zmysle odsekov 2 a 3 sa konzorciám, ktoré presahujú stanovené limity o určené percento (nachádzajú sa v tzv. „hraniciach tolerancie“), ale ktoré sú stále vystavené účinnej súťaži v obchodných odvetviach, v ktorých prevádzkujú svoju činnosť, poskytuje z dôvodu právnej istoty možnosť požívať výhodu skupinovej výnimky.

§ 56

Ustanovenie § 56 stanovuje, že skupinová výnimka sa nevzťahuje na dohodu o konzorciu, zaväzujúcu svojich členov k nepoužívaniu určitého percenta kapacít plavidiel konzorcia. Schopnosť realizovať prispôsobenie kapacity je totiž podstatnou črtou konzorcia za účelom zavedenia a prevádzkovania spoločných služieb. Nevyužívanie určitého percenta kapacity plavidiel v rámci konzorcia teda nie je podstatnou črtou konzorcia a nemôže byť predmetom skupinovej výnimky.

§ 57

Úrad má odnímať skupinovú výnimku vo vzťahu ku konkrétnej dohode, na základe ktorej pôsobí konzorcium, v konaní ukončenom rozhodnutím.

§ 58

Je nevyhnutné vymedziť pravidlá v rámci prechodných ustanovení k skupinovým výnimkám a tým upraviť obdobie prechodu na iný režim. V zmysle navrhovaných prechodných ustanovení sa bude skupinová výnimka pre jednotlivé kategórie dohôd obmedzujúcich súťaž vzťahovať aj na dohody obmedzujúce súťaž ktoré spĺňajú podmienky stanovené v zákone, ktoré vznikli pred dňom nadobudnutia účinnosti navrhovaného zákona a trvajú aj ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

Čl. II

K bodu 1

Do § 2 sa dopĺňa nový odsek 5. Odsek 5 má zabezpečiť jednoznačnejší vzťah zákona o ochrane hospodárskej súťaže k iným zákonom. V poslednom období vznikli nové regulačné orgány ako Telekomunikačný úrad SR, Poštový úrad SR alebo Úrad pre reguláciu v sieťových odvetviach, ktoré na základe zákonov, ktorými boli zriadené majú okrem iného zabezpečovať vytváranie a podporu konkurenčného prostredia alebo prostredia jemu blízkeho, resp. majú simulovať súťažné prostredie ktoré v prostredí prirodzeného monopolu neexistuje. Do vzniku subjektov tohto druhu teda regulátorov bola ochrana a podpora konkurenčného prostredia uskutočňovaná iba Protimonopolným úradom SR a to aplikáciou zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Určité konania alebo činnosti podnikateľov tak dnes môžu napĺňať ustanovenia viacerých zákonov napr. podnikateľ v dominantnom postavení pôsobiaci napr. v oblasti telekomunikácii môže svojim konaním porušiť ustanovenia o zákaze zneužívania dominantného postavenia a súčasne môže predstavovať aj podnikateľa s podstatným vplyvom na telekomunikačnom trhu v zmysle Telekomunikačného zákona a tak to isté konanie môže byť postihnutelné aj podľa Telekomunikačného zákona. Konkrétnym príkladom je prístup do telekomunikačných sietí ktoré prevádzkuje takýto podnikateľ. Ak by v prístupe iným podnikateľom bez objektívneho dôvodu bránil môže porušiť ustanovenia Telekomunikačného zákona ako aj ustanovenia o prístupe k unikátnemu zariadeniu v zmysle zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Obidva tieto zákony upravujú sankcie za porušenie ich ustanovení. Dokonca zákon o ochrane hospodárskej súťaže ukladá Protimonopolnému úradu SR povinnosť sankciu za porušenie zákona uložiť. Ďalej napríklad zákon o poštových službách určuje nielen pozíciu poskytovateľa univerzálnej služby na trhu poštových služieb, ale chráni i poštovú výhradu, ktorú tento vykonáva. Poštový úrad je subjektom, ktorý reguluje trh poštových služieb a vykonáva dohľad nad dodržiavaním ustanovení zákona v rámci tohto trhu, a tiež ukladá sankcie pri ich porušení.

V právnej teórii je jednou z významných zásad práve zásada ne bis in idem, teda nie dvakrát o tom istom. V praxi Protimonopolného úradu SR práve došlo k určitým prípadom keď určité konanie podnikateľa napĺňalo znaky porušenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže a súčasne i ďalších predpisov. V záujme rešpektovania zásady legality, ale súčasne s ohľadom na vyššie spomenutú právnu zásadu považujeme za vhodné upraviť priamo v zákone, že Protimonopolný úrad SR nebude konať v prípadoch, ak konanie podnikateľa napĺňa síce znaky porušenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže, ale posudzovanie takéhoto konania spadá v zmysle osobitných predpisov do kompetencií iného orgánu a to v záujme vyhnúť sa konaniu o tej istej veci dvomi rôznymi orgánmi, ktoré môžu vydať prípadne aj rôzne rozhodnutia a súčasne tak prispieť k väčšej právnej istote podnikateľov.

K bodu 2

Uvedená zmena je nevyhnutná z dôvodu prijatia nového zákona o poštových službách.

K bodu 3

Do § 4 ods. 2 sa vkladajú definície konkurujúcich podnikateľov a spojených podnikateľov. Tieto definície sú spoločné a používané jednotne pre všetky typy skupinových výnimiek zo zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž v návrhu zákona.

Konkurujúcimi podnikateľmi sú podnikatelia, ktorí sú skutoční alebo potenciálni dodávatelia zmluvných výrobkov alebo služieb alebo zastupiteľných výrobkov alebo služieb na ten istý tovarový relevantný trh bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú konkurentmi na tom istom priestorovom relevantnom trhu. Potenciálny dodávateľ je podnikateľ, ktorý práve nevyrába konkurenčný výrobok, alebo neposkytuje konkurenčnú službu, ale mohol by tak urobiť v relatívne krátkom čase a za relatívne nízkych nákladov. To znamená, že ide o podnikateľa, ktorý má dostatočné zdroje a výrobnú kapacitu, aby vykonal potrebné dostatočné investície a zásobil trh v určitej kratšej dobe napr. 1 rok. Uvedenú definíciu potenciálneho podnikateľa uplatňuje aj komunitárne právo nie je však vhodné túto definíciu včleniť do zákona, pretože posúdenie, či určitý podnikateľ môže byť považovaný za potenciálneho dodávateľa na konkrétny relevantný trh, musí byť založené na reálnom základe, musí to byť posúdené v konkrétnom ekonomickom a právnom kontexte, pri posúdení existujúcich bariér na daný relevantný trh a preto na takéto účely viac-menej teoretická možnosť na daný relevantný trh nie je postačujúca. Aj komunitárne právo má zakomponovanú uvedenú definíciu predovšetkým v usmerneniach k príslušným nariadeniam, pričom súd sa môže od tejto definície pri jeho vlastnom posúdení odkloniť.

V definícii spojených podnikateľov sa vymedzuje kto všetko sa považuje za podnikateľa spojeného zo stranou dohody obmedzujúcej súťaž.

K bodu 4

V bode 3 bolo preformulované ustanovenie písmena f) v § 4 ods. 3 z dôvodu, že ku koordinácii správania podnikateľov nemusí dochádzať iba v procese verejného obstarávania, i keď to je spravidla asi najčastejší prípad kolúzie medzi podnikateľmi.

K bodu 5

Definíciu know-how v zákone č. 136/2001 Z.z. je potrebné prispôbiť definíciám tohto pojmu v častiach zákona upravujúcich jednotlivé skupinové výnimky, ktoré vychádzajú z komunitárneho práva. Ide o spresnenie.

K bodu 6

Doplnenie odseku 4 do § 6 vplynulo z potreby prepojiť zákon o skupinových výnimkách.

K bodu 7

V tomto bode dochádza k oprave spojky. Dominantné postavenie na relevantnom trhu má totiž taký podnikateľ alebo niekoľko podnikateľov (duopol, oligopol), ktorí nie sú vystavení podstatnej súťaži a súčasne ktorí sa vzhľadom na svoju ekonomickú silu môžu správať nezávisle.

K bodu 8

V § 9 ods. 6 zákona je upravená spoločná kontrola, ktorou je na účely zákona možnosť uplatňovať rozhodujúci vplyv na činnosť iného podnikateľa dvoma alebo viacerými podnikateľmi. Súčasný odsek 6 odkazuje pri vymedzení spoločnej kontroly na ods. 5, ktorý definuje spoločný podnik. Spoločný podnik je založený dvoma alebo viacerými podnikateľmi – materskými spoločnosťami ako nový subjekt. Pod spoločnou kontrolou však treba vnímať aj spoločnú kontrolu, ktorú nadobudnú dvaja alebo viacerí podnikatelia nad už existujúcim podnikom iného podnikateľa, teda nie len vytvorenie resp. založenie nového podniku.

K bodu 9

V § 10 ods. 1 písm. a) sa zvyšuje hranica pre obrat určujúca, či koncentrácia podlieha kontrole Protimonopolného úradu SR. Už pri tvorbe platného zákona č. 136/2001 Z.z. sa uvažovalo s vyššími hodnotami pre kritérium obratu. Nakoniec diskusia bola ustálená na hodnotách, ktoré sú obsiahnuté v platnom zákone. Avšak takmer ročná aplikácia nového zákona č. 136/2001 Z.z. predsa len ukázala, že predmetnú hranicu je potrebné zvýšiť v záujme čo najmenej sa zaoberať ekonomickými spojeniami bez vážneho dopadu na trh. Prax ukázala, že koncentrácie spĺňajúce dnešné kritéria pre obrat pre kontrolu koncentrácií Protimonopolným úradom SR sú stále málo významné s ohľadom na ich dopad na štruktúru trhu.

K bodu 10

V ustanovení § 10 ods. 9 je upravené, v akej lehote a od akej skutočnosti má byť oznámená koncentrácia úradu. V tomto ustanovení došlo k preformulovaniu, nakoľko súčasné znenie zákona nepokrýva všetky situácie, keď dôjde k vzniku koncentrácie.

K bodu 11

Doplnenie písmena m) do odseku 12 paragrafu 10 súvisí s bodom 14 tohto návrhu zákona. Vzhľadom na tento bod 14 je potrebné doplniť aj ďalšiu náležitosť oznámenia koncentrácie.

K bodu 12

Poznámku pod čiarou je potrebné zosúladiť s platným stavom, nakoľko kompetenčný zákon, na ktorý poznámka odkazuje bol nahradený novým právnym predpisom.

K bodu 13

Ide o legislatívnu opravu poznámky pod čiarou.

K bodu 14

Predmetné ustanovenie aplikuje do zákona č. 136/2001 Z.z. článok 6(1)(b) a 8(2) Nariadenia Rady č. 4064/89 o kontrole koncentrácií medzi podnikateľmi.

Integrálnou súčasťou koncentrácie sú všetky dojednania vzťahujúce sa na aktíva, ktoré sú nevyhnutné pre uskutočnenie hlavného cieľa koncentrácie.

Ak napr. podnikatelia - účastníci koncentrácie uzatvoria dohodu, ktorá nie je integrálnou súčasťou koncentrácie a táto obmedzuje slobodné konanie strán tejto dohody na trhu avšak ak ide o obmedzenia priamo súvisiace a nevyhnutné pre samotnú koncentráciu sú tieto

obmedzenia pokryté rozhodnutím úradu ktorým s predmetnou koncentráciou súhlasí alebo súhlasí s podmienkami. Pre posúdenie nevyhnutnosti nie je rozhodujúce, že takéto dojednanie alebo dohoda sa stala účinnou v rovnakom čase alebo kontexte ako koncentrácia. Takáto dohoda by bola nevyhnutná pre koncentráciu napr. vtedy ak by sa bez nej koncentrácia vôbec nemohla uskutočniť, alebo iba za veľmi nepravdepodobných podmienok, podstatne vyšších nákladov alebo za oveľa dlhšie obdobie. Akceptovateľným obmedzením súťaže by boli dohody, ktorých cieľom je ochrana prevádzanej hodnoty, udržanie plynulosti dodávok po rozpade určitého ekonomického subjektu teda určitých tradičných liniek pre nákup alebo dodávky, ktoré existovali ako výsledok integrácie aktivít v rámci určitého ekonomického subjektu - skupiny, alebo zabezpečenie „naštartovania sa“ novo vzniknutého subjektu. Dohody, ktoré napr. uľahčujú resp. umožňujú jednoduchšie nadobudnutie kontroly môžu byť tiež považované za nevyhnutné pre koncentráciu. Nevyhnutnosť však treba posudzovať nie len vzhľadom na povahu obmedzení, ale je potrebné posúdiť, či trvanie, predmet a geografická oblasť ich uplatňovania nepresahujú nevyhnutné požiadavky potrebné pre implementáciu koncentrácie. Ak sú na dosiahnutie sledovaného cieľa dostupné iné menej obmedzujúce alternatívy nemožno hovoriť o nevyhnutnosti. Posúdenie nevyhnutnosti obmedzení súťaže je založené na objektívnom základe. O nevyhnutnosti nemožno hovoriť iba z dôvodu, že obmedzenie za také považujú samotní účastníci koncentrácie. V prípade, ak obmedzenia nie sú nevyhnutné pre koncentráciu, posúdia sa podľa § 4 alebo § 8 zákona č. 136/2001 Z.z. Návrh zákona ponecháva na zvážení úradu či rozhodnutie o koncentracii bude pokrývať aj takéto obmedzenia súťaže.

K bodu 15

§12a

Ustanovenia tejto časti návrhu zákona upravujú konanie na úrade v prípadoch, keď úrad posudzuje koncentrácie so zanedbateľným dopadom na trh, napr. koncentrácie prebiehajúce medzi podnikateľmi so sídlom v zahraničí, ktoré majú zanedbateľný účinok na trh v Slovenskej republike a teda nevyvolávajú pochybnosti vo vzťahu k obmedzeniu hospodárskej súťaže v SR. Úrad na základe svojich skúseností a najmä na základe skúseností Európskej komisie došiel k záveru, že je možné vymedziť podmienky, pri splnení ktorých koncentrácia nepredstavuje ohrozenie súťaže. Je teda možné a najmä účelné postupovať pri posudzovaní týchto koncentrácií v zjednodušenom konaní. Takéto riešenie je efektívnejšie aj pre úrad z hľadiska administratívneho zaťaženia a aj pre podnikateľov, ktorí v prípadoch, ktoré sú jednoduchšie a nepredstavujú nebezpečenstvo z hľadiska ochrany hospodárskej súťaže, dostanú rozhodnutie úradu rýchlejšie. Týmito ustanoveniami návrhu zákona sa implementuje Oznámenie Komisie o zjednodušenom postupe hodnotenia určitých koncentrácií podľa nariadenia rady (EHS) č. 4064/89 uverejneného v Úradnom vestníku ES dňa 29.7.2000.

Úrad môže začať zjednodušené konanie na návrh účastníkov konania, ktorí podávajú oznámenie koncentrácie, alebo aj bez takéhoto návrhu.

Ustanovenie § 12a obsahuje podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť zjednodušené konanie. V ustanovení sú opísané tri prípady, pričom kritériálne kvantitatívne podmienky sa týkajú obratu, celkovej hodnoty aktív a podielu na relevantnom trhu.

Ustanovenie § 12a písm. a) bod 1 pokrýva prípad vytvorenia spoločného podniku, na ktorý prevádzajú svoje činnosti materské spoločnosti, pričom sa do úvahy berie obrat z prevádzaných činností a obrat spoločného podniku.

Celková hodnota aktív prevádzaných na spoločný podnik sa má určiť podľa posledných pravidelne pripravovaných a schvaľovaných účtovných uzávierok každej z materských spoločností. Kritérium pre obrat a pre celkovú hodnotu prevádzaných aktív musia byť splnené súčasne.

Ustanovenie písmena b) sa týka konglomerátnych koncentrácií, teda keď každý účastník koncentrácie pôsobí na inom relevantnom trhu, pričom tieto relevantné trhy nie sú navzájom ani vo vzťahu trhu odbytu alebo trhu zásobovania.

V zmysle písmena c) bodov 1. a 2. sú hranicami určujúcimi, či možno koncentráciu posudzovať v zjednodušenom konaní, trhové podiely účastníkov koncentrácie, pričom je odlišná výška pre horizontálne prepojenie (bod 1) a vertikálne prepojenie (2). Musí byť však splnený predpoklad, že táto koncentrácia podlieha kontrole úradu z dôvodu, že spĺňa obrátové hranice v zmysle § 10 ods. 1 písmeno a).

Pre správne posúdenie je dôležité, aby bolo vymedzenie relevantných trhov v oznámení koncentrácie dostatočne presné z dôvodu, aby bolo možné určiť, že tieto hranice neboli prekročené a dôležitým je aj uvedenie všetkých možných alternatívnych (substitučných) vymedzení trhu.

§ 12b

Ustanovenie § 12b stanovuje, ktoré informácie a podklady má podnikateľ predložiť úradu pri oznámení koncentrácie, v súvislosti s ktorou žiada o vydanie rozhodnutia v zjednodušenom konaní. Zoznam týchto informácií a podkladov vychádza z § 10 ods. 12 zákona č. 136/2001 Z.z. a z vyhlášky č. 168/2001 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o náležitostiach oznámenia koncentrácie. Ide však o zúžený výpočet, keďže na posúdenie koncentrácie v zjednodušenom konaní je postačujúci menší rozsah informácií a podkladov.

§ 12c

V zmysle § 12c má úrad povinnosť písomne upozorniť účastníkov konania o tom, že bude postupovať pri posudzovaní koncentrácie v zjednodušenom konaní. A to aj v tom prípade, ak návrh na zjednodušené konanie podali účastníci koncentrácie.

§ 12d

Zjednodušené konanie úrad ukončí vydaním zjednodušeného rozhodnutia o súhlase s koncentráciou v kratšej 30 dňovej lehote, ktorá začne plynúť až dorúčením úplného oznámenia podľa § 12b.

V zmysle odseku 3 rozhodnutie neobsahuje odôvodnenie.

§ 12e

Ustanovenie odseku 1 oprávňuje úrad kedykoľvek v priebehu zjednodušeného konania prehodnotiť prípad a koncentráciu posúdiť v bežnom konaní. Tretie strany môžu namietať aplikovanie zjednodušeného konania v konkrétnom prípade a úrad na základe ich námietok môže upustiť od zjednodušeného konania.

Musí o tom však účastníkov konania písomne upovedomiť pred uplynutím 30-dňovej lehoty. Tiež musí účastníkov konania vyzvať na doplnenie oznámenia tak, aby bolo úplné v zmysle § 10 ods. 12.

Odsek 2 uvádza, v akých prípadoch úrad upustí od zjednodušeného konania upustiť. Úrad upustí od zjednodušeného konania, ak je zložité vymedziť relevantné trhy alebo určiť trhové podiely účastníkov koncentrácie alebo iných podnikateľov, napr. konkurentov alebo ak si koncentrácia vyžaduje podrobnejšie posúdenie.

§ 12f

Ustanovenie § 12f zabezpečuje, že aj rozhodnutie vydané v zjednodušenom konaní sa vzťahuje na tzv. vedľajšie obmedzenia súťaže v zmysle bodu 14 tohto návrhu zákona.

K bodu 16 a 17

Z dôvodu prijatia nového zákona a platnosti nového kompetenčného zákona je potrebné upraviť poznámky pod čiarou.

K bodu 18

V praxi dochádza k situácii, že v jednotlivých zákonoch je odkaz na Protimonopolný úrad SR tom zmysle, že má vydávať stanoviská pre iné orgány alebo podľa iných zákonov. Avšak kompetencia Protimonopolného úradu SR vydávať takéto stanoviská nie je zakotvená v platnom zákone o ochrane hospodárskej súťaže. Týmto sa zosúladí zákon o ochrane hospodárskej súťaže s inými zákonmi.

Ustanovenie písmena f) je potrebné začleniť do zákona, aby mal Protimonopolný úrad SR kompetenciu pri rozvíjaní medzinárodných vzťahov s inými orgánmi príslušnými v oblasti hospodárskej súťaže, najmä možnosť uzatvárať zmluvy o spolupráci s partnerskými úradmi.

K bodu 19 a 20

Oprávnenie úradu vyžadovať od štátnych orgánov, obcí a fyzických a právnických osôb informácie a podklady o podnikateľovi sa rozširuje aj na ďalšie informácie a podklady, avšak len tie, ktoré sú nevyhnutné pre činnosť úradu. Úrad totiž nemá jednoznačnú oporu v zákone pri vyžiadavaní si napr. informácií alebo dokumentov od orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy pri postupe v zmysle § 39 zákona č. 136/2001 Z.z. Uvedené subjekty sú povinné informácie a podklady poskytnúť bezplatne.

K bodu 21

V tomto ustanovení sa výslovne ustanovuje, kto je účastníkom konania v prípade koncentrácie podľa § 9 ods. 1 písm. b), vzhľadom na to, že hoci úrad v praxi aplikoval platný zákon takýmto spôsobom, výklad zákona nebol jednoznačný. Toto ustanovenie je aj v súlade s komunitárnym právom.

K bodu 22

V tomto bode sa stanovuje povinnosť predložiť úradne overené podpisy splnomocnenca a splnomocniteľa na písomnom plnomocenstve v konaní pred úradom.

K bodu 23

Ide o spresnenie postupu plynutie lehoty na rozhodnutie v prípade nedostatkov podania.

K bodu 24

Z dôvodu zabezpečenia jednoznačného výkladu bolo potrebné upraviť, podľa akých lehôt bude úrad konať v spojenom konaní, ak boli spojené rôzne konania s rozdielnym dátumom začatia konania.

K bodu 25

Navrhuje sa praktickejšie riešenie pre prípad spoločného podania.

K bodu 26

Dôvodom uvedených zmien a doplnení procesných ustanovení je potreba jasnejšieho vymedzenia pravidiel, ktoré vyplynuli z praxe. Výslovne sa stanovuje, že napriek prerušeniu konania objektívna lehota na uloženie pokuty plyní.

K bodu 27

Ustanovenie písmena g) má tiež prispieť k jednoznačnejšiemu a jednoduchšiemu postupu úradu v rámci konania. V prípade, ak úrad nepreukáže, že došlo k porušeniu zákona, zastaví konanie, zatiaľ čo v súčasnosti vzhľadom na taxatívnu úpravu dôvodov pre zastavenie konania vydáva rozhodnutie o tom, že nebol porušený zákon (napr. že určitý podnikateľ nezneužíva dominantné postavenie), čo nie je presné. Taktiež bolo potrebné upraviť, ako úrad ukončí konanie, ak zistí, že činnosti alebo konania podnikateľa, ku ktorým došlo v cudzine, nevedú alebo nemôžu viesť k obmedzovaniu súťaže na tuzemskom trhu.

K bodu 28 a 29

V súvislosti s § 34 ods. 2, podľa ktorého sa na konanie o rozklade použijú primerane ustanovenia § 25 ods. 3 až 5, § 27 až 33 a vzhľadom na to, že podľa § 18 ods. 1 Rada úradu rozhoduje aj o preskúmaní rozhodnutia mimo odvolacieho konania, o obnove konania a o proteste prokurátora, bolo potrebné tieto ustanovenia zosúladiť aj z pohľadu lehôt a iných procesných inštitútov, tak aby sa v konaniach pri všetkých týchto opravných prostriedkoch uplatňovali rovnaké procesné pravidlá, prípadne aby sa rešpektovali osobitné predpisy. Súčasne sa § 25 rozšíril o odsek 6 a 7, čo sa tiež premieta do návrhu. Rozdiel je pri proteste prokurátora vzhľadom na to, že zákon o prokuratúre určuje 30 dňovú lehotu na vybavenie protestu.

K bodu 30

Uvedenie odseku 13 sa vypúšťa v súvislosti s bodom 33.

K tomuto bodu je potrebné ešte uviesť skutočnosť, že v pôvodnom znení zákona č. 136/2001 Z.z. bolo znenie § 38 ods. 1 nasledovné: „Úrad za porušenie ustanovení § 4 ods. 1, § 5, § 8 ods. 6, § 10 ods. 9, § 13.....“. Uvedenie § 13 v tomto výpočte nastalo preklepom, nakoľko predkladateľ mal v úmysle uviesť odsek 13 paragrafu 10. V Zbierke zákonov SR, ročník 2001, čiastka 112 bolo uverejnené redakčné oznámenie o oprave chyby, na základe ktorého sa slová „§ 10 ods. 9, § 13“ zmenili na slová „§ 10 ods. 9 a 13“.

K bodu 31

Vzhľadom na to, že úrad je podľa § 38 ods. 1 povinný v súčasnosti uložiť pokutu podnikateľovi, ak tento poruší ustanovenie § 10 ods. 13, úrad by musel uložiť pokutu aj podnikateľovi, ktorý síce porušil uvedené ustanovenie, ale následne mu bola rozhodnutím úradu udelená výnimka podľa § 10 ods. 15. Vzhľadom na to, že zákon umožňuje zo suspenzie koncentrácie podľa § 10 ods. 13 udeliť výnimku, v prípade jej porušenia zákon dáva na zváženie pre úrad či pokutu uloží.

K bodu 32

Ustanovenie § 38 ods. 2 (v zmysle návrhu odseku 3) zákona č. 136/2001 Z.z. je nevyhnutné doplniť pretože vychádzajúc z § 38 ods. 1 zákona Protimonopolný úrad SR musí podnikateľovi uložiť pokutu za porušenie zákona. Ide o zmenu v porovnaní s predchádzajúcim zákonom č. 188/1994 Z.z., ktorý upravoval možnosť Protimonopolného úradu SR uložiť pokutu, nie však jeho povinnosť. Možnosť uložiť pokutu bola pôvodne aj v návrhu nového zákona o ochrane hospodárskej súťaže súčasne platného zákona č.136/2001 Z.z., a preto sa ani do § 38 ods. 2 (3) nezahrnul prípad, keď podnikateľ žiada Protimonopolný úrad SR o vydanie rozhodnutia podľa § 6 ods. 3 zákona. V danom prípade sa vychádzalo predovšetkým z toho, že pri zvažovaní uloženia pokuty úrad mohol posudzovať, či pokutu uloží alebo neuloží s ohľadom aj na to, či sa dohoda realizovala v praxi, respektíve aký dlhý čas. Prax úradu bola do prijatia nového zákona taká, že pokiaľ podnikateľ žiadal o vydanie rozhodnutia o udelení individuálnej výnimky a súčasne sa v konaní preukázalo, že takúto dohodu nerealizoval za predpokladu, že boli splnené štyri podmienky pre udelenie individuálnej výnimky, úrad pokutu neukladal. V legislatívnom procese však došlo k zmene ustanovenia § 38 ods. 1, keď možnosť uložiť pokutu bola zmenená na povinnosť. Uvedená skutočnosť sa však nepremietla do ustanovenia § 38 ods. 2 (3). Tento nedostatok spôsobil skutočnosť, že v praxi Protimonopolný úrad SR musí uložiť pokutu aj podnikateľovi, ktorý požiada podľa § 6 ods. 3 o udelenie individuálnej výnimky pre dohodu obmedzujúcu súťaž, ktorú uzatvoril. Podľa súčasného právneho stavu napriek tomu, že takejto dohode obmedzujúcej súťaže úrad udelí individuálnu výnimku, t.j. preukáže, že predmetná dohoda obmedzujúca súťaž súčasne spĺňa štyri podmienky stanovené zákonom pre udelenie individuálnej výnimky, t.j. v konaní preukáže, že vlastne dohoda obmedzujúca súťaž svojim prínosom preváži samotné obmedzenie súťaže, musí uložiť pokutu. Súčasnú uloženie pokuty a povolenie individuálnej výnimky vo vzťahu k dohode sa javí v súčasnosti ako rozporné.

K bodu 33

Úrad často koná v prípadoch, keď dochádza k tzv. pokračovaciemu alebo trvajúcemu správnomu deliktu. Prax ukázala, že nie je jednoznačný výklad ustanovení o prekluzívnych lehotách na uloženie pokuty, najmä od ktorého momentu začína v takýchto prípadoch plynúť objektívna lehota. Z tohto dôvodu došlo k upresneniu ustanovenia.

K bodu 34

Návrh priamo do zákona začleňuje oprávnenie Protimonopolného úradu SR vyberať a vymáhať uložené pokuty a penále podľa zákona.

K bodu 35

Uvedené doplnenie vplynulo z prijatia zákon o skupinových výnimkách.

K bodu 36 a 37

Vypúšťa sa splnomocnenie na vydanie vyhlášky k § 6 ods. 3.

Vydanie všeobecne záväzného právneho predpisu Protimonopolného úradu SR, ktorým sa majú upraviť podrobnosti k § 6 ods. 3 zákona č. 136/2001 Z.z., sa už v súčasnosti javí ako neopodstatnené. Zákon č. 136/2001 Z.z. upravuje v § 6 ods. 3 štyri podmienky, ktoré musí súčasne spĺňať dohoda obmedzujúca súťaž, aby bola na žiadosť podnikateľa rozhodnutím úradu vyňatá zo zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž, a to na čas určený v rozhodnutí úradu. Ide o inštitút tzv. individuálnej výnimky. Keďže úrad musí na základe žiadosti podnikateľa pri každej konkrétnej dohode obmedzujúcej súťaž skúmať súčasné splnenie podmienok pre udelenie individuálnej výnimky, a to v konkrétnom danom ekonomickom a právnom kontexte, sformulovanie zovšeobecňujúcich podrobností o týchto podmienkach vo všeobecne záväznom právnom predpise Protimonopolného úradu SR sa ukázalo ako problematické a vzhľadom na právnu úpravu o skupinových výnimkách už aj ako nepotrebné. Taktiež v práve EÚ sa nenachádza podrobnejšia úprava týkajúca sa podmienok pre udelenie individuálnej výnimky.

Úprava v bode 36 vyplýva zo začlenenia ustanovení o zjednodušenom konaní do zákona.

K čl. III

Nevyhnutnosť novely zákona o správnych poplatkoch vyplýva z toho, že súčasné znenie prílohy zákona o správnych poplatkoch (sadzobník) odkazuje už na neexistujúci zákon č. 188/1994 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov. Tiež je potrebné spresnenie znenia pri oznámení koncentrácie pri súčasnom premietnutí zmien obsiahnutých v tomto návrhu zákona vo vzťahu k výške spoločného obratu kde došlo k zvýšeniu z 500 mil. Sk na 750 mil. Sk.

K čl. IV

Vzhľadom na to, že v zákone č. 136/2001 Z.z. boli vypustené ustanovenia upravujúce pôsobnosť Protimonopolného úradu SR v procese privatizácie, je nevyhnutné zosúladiť s týmto aj zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov.

K čl. V

Taktiež je nevyhnutné novelizovať zákon o cenách. Zákon o cenách ustanovuje v § 12 ods. 1 písm. e) zákaz dojednania neprimeranej ceny pri zneužívaní dominantného postavenia. Uvedené znenie je nepresné, nakoľko aby bolo možné posúdiť či nedošlo k porušeniu predmetného ustanovenia podnikateľom v dominantnom postavení musel by najskôr Protimonopolný úrad SR rozhodnúť, že došlo k zneužívaniu dominantného postavenia, keďže ide o praktiku zakázanú v zmysle zákona č. 136/2001 Z.z. Možno však konštatovať, že uvedené nie je na účely zákona o cenách potrebné. Vystáva tiež pri výklade tohto ustanovenia otázka aké zneužívanie sa myslí t. j. akou formou, pravdepodobne dojednaním neprimeranej ceny, tú však doteraz Protimonopolný úrad sám neposudzoval a v danej veci posúdenia neprimeranej ceny sa obracal na Ministerstvo financií SR t.j. o čom by vlastne v prípadnom rozhodnutí rozhodoval. Vzhľadom na uvedené je preto potrebné predmetné

ustanovenie upraviť v zmysle predkladaného návrhu. V súlade s platným právnym stavom sa mení tiež poznámka v predmetnom ustanovení.

K čl. VI

Navrhuje sa, aby zákon nadobudol účinnosť 1. augusta 2002. Ustanovenia čl. I týkajúce sa skupinových výnimiek stratia platnosť dňom nadobudnutia platnosti Európskej dohody o pridružení uzatvorenej medzi ES a ich členskými štátmi na jednej strane a SR na druhej strane, nakoľko uvedená úprava je obsiahnutá v nariadeniach ES, ktoré budú mať platnosť po vstupe aj v SR.

Bratislava, 24. apríla 2002